

k. II.
6113

RELATIUNE STATISTICA
DE
STAREA SCOLELORU
IN MOLDOVA.

MEMORIU

PRESENTATU

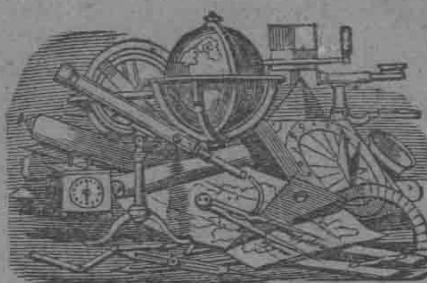
D. Ministrū de Culte si Instructiune publică

in 1 Janarie 1862

DE

Georgie Radu Melidon,

Capu Secțiunei Scoleloru în Cancelarieea Ministerului respectiv.

JASSIL.

Tipografia lui Adolfu Bermanu, Pedul-vechiu.

1862.

17360

697

RELATIUNE STATISTICA

DE

STAREA SOLELORU

IN MOLDOVA.

MEMORIU

PRESENTATU

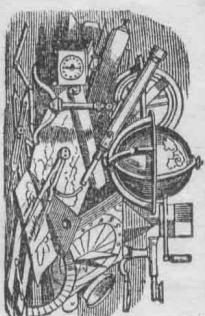
D. Ministru de Culte si Instructiune publica

in 1 Januarie 1862

D E

Georgie Radu Mellidon,

Capu Seciunei Scoleloru in Cancelariea Ministerului respectiv.

17360-

JASSIK.
Tipografia lui Adolfu Hermannu, Podul-vechiu.
22622.

6977

A E C S A N D R U I O A N I

Cu Mila lui Dumnezeu si vointia nationala

DOMENIU

PRINCIPATELOR-UNITE. MOLDOVA SI TERA ROMANEASCA.

La toti de facia si viitori sanatate.

Asupra rep. № 116 presentatau de D. Ministru Nostru secretariu de Statu ad-interim la Ministeriulu de Culte si Instruc-

tione publica din Moldova.

Considerandu bunulo merito de care D. Georgie Melidonu au
datu dovada ca aspiranta de litere si functionarui publicu in cur-
gere pana acumu de diece ani.

Anu decretatu si decretamau;

Art. I. Esprimam D. G. Meledonu Domnescă Nostra multime-
rire pentru zelulu si destoinicia cu care indeplinește indatori-
rele postului de Siefu secțiunei scoelor la care este numită
in serviciul Ministeriului de Instrucțiune publică si Culte.

Art. II. Si celu de pe urma; D. Ministru Nostru Secretar
de Statu ad-interim la Ministeriulu de Culte si Instrucțiune Pu-
blica este inscrinutu cu executarea ordonanciei de facia.

Datus'au in Domnescă Nostra resedintia Iasi in luna Ianu-
arie in 9 dile anului mantuirei 1862; eară alu Domniei Nostre
al patrulea in Principatele-Unite.

(subscris) *Alessandru Ioan I.*

Nº 5.

Contrasemnatu Ministr. Cult. si Instruct. publice
ad interim Pr. A. Cantacuzino.

DE VĂRZĂ A DOBROGEA

DE VOLINĂ DINICĂ DE REZUMAT

LA VERNADARE

DE LA 10 IULIE 1943

DE LA 10 IULIE 1943

Prea Înalte Domne!

(Imnul național român)

„Mădărașe, țărănești să mă vezi,
- ca oțelă înțelești. O să obârșoarești și să te răsușezi,
- să spui de căciu, de căciu, să dămăștești și să te răsușezi
- nu mădărașești. A ceea ce altădată nu-ți știaște
- nu-ți știaștești. Înțelești că stăpînești și moșești încă
- și nu-ți știaștești. Înțelești că răsușești și răsușești încă
- și nu-ți știaștești.

„Mădărașe, țărănești să mă vezi,
- ca un om să răsușești și să știi totul
- să știi totul și să răsușești încă.

In timpul de cîndu increderea Mariei Văstre au bine voită
a me chiama la direcțiunea superioră a Ministerului de Instruc-
tione publică și Culte, amu avut-o ocazie a me incredintia cu
osebito de meritile laudabile cu care D. Georgie Melidonu in-
deplinește indatoririle postului de Siefu secțiunii scărelor ce
se gasesc ocupându.

Nascutu Român și crescutu în scălele tierei, numitulu și ca
aspirantu de litere, recunoscutu de autoritatile scolare, s'au si-
litu in totu tempulu a concurge la regenerarea ei prin osebite
scrieri publicate in ramulu instrucțiunei și literaru.

Intratu cu diece ani in urma in serviciului acestui Ministeriu
ca revisor, indeplinindu provisoriu si mai multe alte insarcinari
ca profesor, Bibliotecarul și Directoru in ramulu scolaru, au
fostu inaintită apoi la postulu de siefu secțiunii scărelor, in
care se gasesc funcționandu aproape de cinci ani de dile, res-
punzindu la tote indatoririle ce i s'au pusu cu tota capacitatea,
probitatea, esacitatea, zelulu și modestia ceruta de la unu
bunu funcționar și atragândusi asfeli multiemirea tuturor
predecesorilor mei. In fine in viderea momentului apropietu
de o reorganizare pentru tiéra D. Georgie Melidonu au pregatit
acum in urma unu menmaru de starea scărelor tierei a caro-
ra administratiune se gasesc incredintiatu postului seu de siefu

secțiunei scărelor, menmaru care cuprindești notiumi Statistice
si desvaliri rationale ce potu servi in ajutoriul lucrărilor de
statistică, precum și adăugării în cadrul secțiunii.

„D. G. MELIDONU

„Mădărașe, țărănești să mă vezi,
- ca un om să răsușești și să știi totul
- să știi totul și să răsușești încă.

(Imnul național român)

Ministrul D. G.

reforma pentru ramul scolasticu, este unu nou meritu pentru D. G. Melidonu.

Considerandu cele mai susu espuse si cunoscandu Inalta buna vointia si dreptate cu care Maria vostra iubiti a incuraja ori ce silitii de bunn meritu si mai alesu in ramulu serviciului publicu al statului, subscrisulu are onore a aduce la cunoisciut'a Mariei Vosre cu cadrinatu respectu asemene merite desvalite de D. G. Melidonu, rugandu-ve se bine voiti a'lu incuraja prin alatura omnesca ordonancie.

Alu Vosre, în numele Vălorilor Sunt Prea Inalte Domnești, Cu celu mai profund respectu sunte;

Dn. Ministrul Cultelor si Instrucțiunii Publice ad-interim. Cu celu mai profund respectu sunte;

Dn. Ministerul Administrativ si Prea plecatu si prea supusu Servitoriu Alu Mariei Vosre, Cu celu mai profund respectu sunte;

Dn. G. Melidonu, capulu sectiunii statuii statisice, Cu celu mai profund respectu sunte;

Dn. G. Melidonu, capulu sectiunii statuii statisice, Cu celu mai profund respectu sunte;

Pr. A. Cantacuzin. Cu celu mai profund respectu sunte;

Nº 116 din 10 decembrie 1862. În acord cu cadrinatu respectu.

1862. Ianuarie în 8. în mijlocul lumeni al cadrinatu respectu,

Cadrinatu respectu asemenea si amur al negoziului no. 12010.

Indepartat gata solute in la nevoievaq obiectivul nostru de

in primul rându' tributul si nevoiaq in administratii, una singra cu

cu cadrinatu respectu asemenea sa, in legea cu joap'. Iar inceput pro-

mesturii alibi ab sunzis si cu cadrinatu respectu obiectivul no. 12000.

Indepartat gata solute in la nevoievaq obiectivul nostru de

in primul rându' tributul si nevoiaq in administratii, una singra cu

cu cadrinatu respectu asemenea sa, in legea cu joap'. Iar inceput pro-

presa si cadrinatu respectu asemenea sa, in legea cu joap'. Iar inceput pro-

presa si cadrinatu respectu asemenea sa, in legea cu joap'. Iar inceput pro-

PRESCRIPU-TVERBALE.

SEVENTEZA SCOLELOR.

Nº 54

1862, Ianuariu 15.

Considerandu menarul ce D. G. Melidonu capulu sectiunii statuii statisice, au presenatatu de stareea scolelor tierei, a carora administratium se dirige prin locurile incredintate numitului la acestu Ministeriu, menarul ce prin notiunile statistice si descalari rationale care cuprinde pote servi de ajutoriu ca documentu la reorganisarea viitore a inveliumentului.

Considerandu zehulu, esactitatea si destoinicia de care D. G. Melidon au datu in totu timpulu dovezii prin decurgerea de zece ani a functionarii publicui in serviciulu acestui Ministeriu.

Se decide:

- 1º Memnarul se va tipari in una mic exemplare pe contanta § tiparirilor scolastice pentru trebuintriele statistice a statului, urmandu a se imparti pe la tote scólele si autoritatele scolastice din tiera cu titlu de Documentu.*
- 2º Se voru referi Mariei Sale Principelui Domitoriu mierite prin care D. G. Melidonu s'a desobisit in totu timpulu ca functionar, si aspirantu de liere, cu propunere de a se face incurajare prin exprimarea Domnesei mulieri.*

Ministrul cultelor si Instrucțiunii Publice

Pr. A. Cantacuzino.

ELABORAREA DOCUMENTULUI

Domnule Ministru.

Subscriselelui fiind încredințate lucrările Secțiunii Scărelor relative la administrarea învățământului public și privat din Moldova, am onore să va refer de starea loru actuală după cerirea Domniei văstre:

Învățământul scolar

Administrarea învățământului și a scărelor se urmează în privirea morală cu concursul Consiliului scolar dupre dispozițiunile asiediermentului din 1854, iar în privirea materială pe baza voturilor Camerei pentru bugetele respective.

Scoalele publice în funcțiune astăzi sunt următoarele:

I. Pentru învățământul primar.

a) **Scoli setesce** 64, deschise pe mosile clerului pamântean dupre §. 16. din asiediermentu, cu tot alii profesori, cale unul singur de fie-care scolă pentru trei clase sau trei ani de studiu, dupre programul însoțit sub lit. a, și cu un numer totalu de 2000 elevi. Dupre o masura adoptata în 1859. cu socotinta Consiliului scolaru și în cuvîntarea Consiliului de Ministri, Scăile setesce sunt deschise și pentru fetele setenilor pana la vrasta de 10. ani, tinenduse înse lectiunile pentru fie-care secșu în dile și ore osebite.

In privirea împrejurărilor esceptionale în care se găsesc scăile setesce prin decurîndă infinitare, începute abia numai din tómna anului 1858. si frequentarea loru de elevi, carii cu greu numai se potu smulge de la ocupatiile campene cu care setenii au fost deprinsi pana acum a cresce exclusiv copii lor, s'au lasatu profesorilor latitudinea a tine lectiunile la órele și dilele ce ar presenta mai multă înlesire copilaru dupre împrejurările locale fie-carii scoli, cu marginire însă a trece în cur-

sul anului materiile prescrise de programu. Asia precum, iar na scăile setesci se gasescu mai mult frequentate, de aceia s'au regulat pentru ele tinearea esamenelor numai o data pe an în septembra luminata, adica la estirea din iarna, quand în deobscie copiii setenilor începu ase împarsie cu parintii lor la trebile campului. Cu tôte aceste masuri scăile setesci, cu puține excepții, pana acum dău rezultate forte mediocre. Ele suferă simitoru de lipsa de scolari. Dupre raporturile profesorilor respectivi, aceasta provine în general:

C 4º Din aceia ca setenii avind nevoie de a se ajuta cu copii loru la trebile casnice nu potu sau nu voru a'i trimete la scăola;

C 2º Ca setenii se arata pucin plecati, sau, ca saraci, pucin făchisiputi a cheltui pentru a'si procura haine si cartile necesare cu care se pôta freqüenta scăola. In privirea acestoru împrejurari Ministeriul au provocatu succesiu sfatuirile clerului, îndemnarele autoritatilor administrative si in fine au adresat o circulara catre fie-care seteanu parinte aratandu foloasele ce cultura va aduce pentru fii lor si promisiandule înlesuire din partea ocarmuipei cu cartile trebuitore, din care s'au si împartit un micu numer gratuitu pe la unele scoli. In satele locuite de catolici diferenția cultului este in frequentarea scăelor incredintate la profesori ortodocsi inca o piedica.

Totusi în parte pucinul rezultatul al scăelor setesci se pôte atribui si la lipsa de o controla mai de aprope, asia precum ele la facia locului nu au, nici o inspectiune nemijocita, care s'ar cere mai cu osebire pentru aceste scoli decurind începute cu nisice profesori inca forte timeri si pucin experimental, prin urmare si pucinu apă pentru a desfășura între locuitori dorul si apreciuirea foloselor invatieturei.

Scăolele aceste pana acum numai la ocaziunea esamenelor semestrale au fost inspectate de catra protoierei districtuali. Desi in genere pucin propriu pentru aceasta, s'au întrebuiti pe protoierei mai intei ca prin influența morală, de care se bucura clerul asupra setenilor, sa i indepline cu asta ocazie a'si

trimite copiii la scăola si al doilea pentru a se scuti cheltueala de trimiterea unoru delegati mai speciali. De mai multe ori lipsa aceasta de inspectiune face ca chear unii din profesori nu'si înțeleagu si nu'si îndeplinesc îndatoririlelor, parasesc scăole fara a se scie unde s'au dusu, sau, nemulttemti de positiunea lor, reclama necontentiu stramurarea la trăguri unde viitorulu le prezinta o perspectiva mai îmbucurătoare. Este si adeverul înse ca, de mai multe ori, tot din lipsa unei autoritatii la facia locului, ei se vedu asupriti, insultati sau dusmaniți de posesorul mosiei, de preotul satului sau de alte persoane cu influența în satu. Mai adese înse sunt redusi a alerga în persoana cu cheltueala tocmai în Capitala pentru a'si primi onorarele din cauza ca nu li se trimetă la timpu la case.

Scăolele setesci sunt înse cele mai trebuitore pentru téra, caci numai respindirea lumintei în masa poporului Românu pôte asigura viitorulu nației desceptalandu în multine simțului esentiei si a demitatei sale nationale. Legile esistente, voturile Camerei si dorința Guvernului se unesc pentru imbunatalirea si înmultirea lor.

In aceasta de pe urma privintia doue cause principale îngreană îndeplinirea acestei trebuinti publice si anume; acea de înlesnirea materiale trebuitore pentru deschiderea scăelor si apoi si acea de profesori.

In privirea înlei legea, adica §. 16, din asiedemântulu scolar îndatorește la înfintarea de scoli numai pe proprietatile monastiresci de sub administratia Ministeriului si pe proprietarii targurilor ce s'ar fi înfintat de la 1851 înainte. Nu îndatorește înse la aceste si pe proprietatile monastiresci ce nu stau sub administratrea directa a Ministeriului, precum nici pe proprietatile private. Asia dar pentru aceste al doilea Ministeriul ne putendu interveni si purta cheltuelile trebuitore pentru înfintarea si întreținerea de scoli, o mare parte de téra urmăde a ramane lipsita de asemene scoli de si se primesc la Ministeriu mai multe cereri din parlea comunelor setesci de pe acelle proprietati pentru a le se da asiedeminte de invatietura. In adeveru mai

multe din aceste proprietati cu sau fara invitarea Ministerului au înființat scoli prin de la sine bune vointi. Asia mai multe fețe private, asia Epitropia Sf. Spiridon pe două din moisiile sale; totusi aceste pana acum sunt foarte pucine și, Ministerul ne putendu îngrăji în totul pentru ele, situatiunea lor este cu atât mai anormală; catu pentru acele prevedute de lege precum mai sus, la acordarea hrisovelor pentru cereri de înființare de targuri se prevede condiținea crearei de școală, însă pana acum nu este sciul de targuri înființate în urma legiuirei, încau pana la înființarea lor Ministerului nu poate executa nici înființarea școlelor. Pentru moisiile clerului de sub administrarea directă a Ministerului, deschiderea școlelor se găsește subordonată clădirii de case cu mobiliată trebuitoare. Aceste case de școală dupre dispozițiunile Consiliului de Ministri din 1853 urmează a se face numai de către posesorii moisiilor dupre un planu anume statutoricu de Ministeriu și acesta prin înscrierea lor în condițiunile nouilor impozesuri, care, ne urmându de catu succesiu dupre intervale de cate cinci ani, în deplinirea definiția a legiuirei este amanata la distanță foarte înținsă. Tot cu acesta regula posesorii urmează după deschiderea școlelor a da pentru ele lemnale de focu și tōte mobilitatile și reparatiile trebuitor; contractele însă, ori catu de bine redigiate, dau locu la tamaciri și pretentii multiple, încău adesea ori școalele nu fac de catu a se deschide, inchide și redeschide pentru lipsa de cele trebuitor. Pentru pregătirea de profesori setenii funcțiunile de la Trei Ierarhi în Capitală un Institut special deschis la 1855 și în care sunt internați pe conta Statului 40 preparandi. Condițiunile de admisie în el sunt absolvierea cursului primar cu note bune și depunerea de garantie ca aspiranții vor servi ca profesori pentru școalele setenii cursu de 5 ani dupre dispozițiunile §. 147 din astădemintul scolaru. Odata admisi în Institut preparandii urmează cursuri teoretice de pedagogie, metodica, ist. naturală și caligrafie, practicand tot-o-data și ca pedagogi la clasele primare a le școalei Vasiliene.

Dupre trecerea acestor doi ani, și depunerea de esamene preparandii capatu însusirea de profesori și sunt întrebuiți ca astfelui pentru școalele setenii. Institutul acesta au scosu pana acum în patru renduri unu număr de asemenea teneri pregătiți, carii se găsescu întrebuiți în Bessarabia și Moldova proprii. Totuși fiind ca parte din ei au trebuit se 'ndeplinesc lipsa de suplenti și adjuncți la unele din școalele primare de prin politii, iar pe de altă ca adorii chear Institutul preparandul nu se poate complecta numai cu tineri bine preparati din cursurile primare, ne voind acestia a se înscrie pentru cariera de profesori setenii, apoi nu se poate avea totdeauna profesorii trebuiitori pentru deschiderea de școli setenii mai ales cand aceste ar fi a se deschide mai multe de odata. Mai cu sâma însă urmează ca acesti preparandi menii a fi profesori setenii, sunt la absolvirea cursului în genere cu totul tineri prin urmare pucinu maturi pentru gravitatea misiunii lor, și ades nu potu fi întrebuiți cu folos simitor. Asiedemintul prescrie admitirea în școalele primare la vrasta de 7 ani. Asia dar după 4 sau 5 ani de cursu primarul și 2 sau 3 ani cel mai mult de cursu pedagogicu, preparandii nu au de cat 11-15 ani de vrasta la rînduirea lor ca profesori.

In privire către un asemenea ne ajuns său regulat în anul conteinut dupre ordonanța № 11327 din 1860 înființarea de 4 școli normale la Botosani, Bacau, Piatra și Tecuci, menite a primi în ele ori ce aspirant de o vrâsta mai înaintă carele ar dori a se pregăti pentru cariera de profesor elementar. Scopul acestor școli au fost mai cu sâma pentru a se exercita la învățămîntul practicu pe dascali de pe la bisericile setenii prin un cursu pedagogicu de trei luni în timpul ernei, danduse pentru acestu interval un stipendiu de 30 lei pe luna din cutiile setenii ajutor de frequentarea acelor ce sără înscrie la el. Ne gasinduse însă profesorii trebuiitori pentru facerea acestor cursuri, la Tecuci nici său tinut, iar la celelalte politii său inscrinutu cu el pe profesorii de la școală primarie carii l-au tinutu în

pucinile ore libere ce au de la programul primar si produsera cativa absoluti normali carii fura autorisati a tine scoli pentru pana la trei clase. Ne avendusi insse localuri, profesori si mijloci proprii, aceste scoli normale se gasescu inca neorganisate si prin urmare fara resultate seriose. Si cu atat mai mult ca o pregatire asa de scurte nu este de natura a face din dascalii setesci profesori regulati pentru sale.

Subscrisul ar fi fostu de parere ca s-ar putea da instructiunei setesci o mult mai reala si solida desvalire deca, in loc de numerul cel mare al scolelor atat de slab in fie-care sat, s-ar crea mai bine acum la inceput numai cate o scola regulata si deplinu indiestrata in fie-care ocol insotita de cate un internat in care elevii se capete pe lenga invatamant si vipt, haine si carti gratis. Sobriitatea si modestitatea de traiu ce ar trebui sa se adopte in privinta intretinerii materiale pentru nisice elevi seteni ar permite a se crea aceste instituti cu mijlociile cerute astazi pentru scolele setesci. S-ar pute usor inchiria locurile trebuitore insarcare ocol. Profesorii actuali s-ar pute intrebunita in mod mai suficient cate mai mult la fie-care scola, setenii si ar trimite in depolina multiori copii la asemene adaptost si controla scolara s-ar pute urma cu tota eficacitatea. Se poate deci judeca cat de real si insutit ar fi rezultatul acestei masuri in lote privintile prin comparatiune cu acel al sistemului de astazi.

b) **Scolele primare de orase** In numer de 65 din care 40, pentru baci si 25 pentru fete sunt cele mai vechi si mai intemeiate instituturi de instruchtiune ce tiara poseda pene acum. Fie-care politie de al doile ordinu poseda o scola primaria de baci, fie-care de inteiul ordin poseda una de baci si una de fete. Galatii poseda cate doue de ambe secesele, Piatra trei de baci si una de fete, Berladul cinci de baci si una de fete, Capitala Iassy cinci de baci si patru de fete. Scolele primarii au cate pana la patru clase dupre programul alturat sub B, si un profesor osibiu pentru fie-care clasa; scolele aceste numera pana la 7000 elevi.

In privinta materiala scolile stau in sarcina esforzilor respective afara din acele de prin suburbii Capitaliei, de si Iassy se bucura de cele mai vechi institutii municipale care nu se potu crede lipsite de venituri suficiente tocmai pentru asemenea treaba. Cand o comună ca Barladul si Piatra întreține pena la 3—5 scoli primare nu se poate înțelege ca aceea din Iassy se nu în-tretie optu. Insse asa este si asa se urmeade cu tole încercarile facute pentru a obliga pe municipalitatea Capitaliei la îndatorirea ce are întru aceasta dupre legi. In budgetul lucratului pentru intea data Ministerul nu au voiu a trece cheltuelile scolelor din Capitala cerindu a se trece in budgetul Municipalitathei. Au fost insse nevoie ca tot Ministerul se le platesca pana infinit, ca și Municipalitatea său refuzat ale platii. Daca insse, precum s'au aratat, Municipalitatele au in sarcina lor îngrijirea materiala a scolelor primare aceasta nu vra se dica ca scolele se gasesc indesulate in aceasta privinta. Cheltuelile scolelor sunt acea parte din bugetul Municipalitathei asupra carei ele se arata mai cu pucina darmicia, si necontentie reclamatii se primesc mai pe foia dioa pentru lipsa in care se gasescu scolele de cele mai trebuitore obiecte, pana la aceia ca une ori se intrerunpe si cursul invatarii din lipsa de lenne, reparatii, ori alte. Lipsa aceasta din urma mai cu sâma amintinta de multe ori pierderea prin ruinare a fondurilor de case ale statului ce poseda unele scoli.

Municipalitatele indesule de secolele cu cheltueala de între-tinere s'au prin darea obiectelor in natura sau prin slobodirea banilor dupre bugie in primirea Directiunilor scolare. In ambe casurile insse indesularea aceasta se urmeade in moduri neregulate sau neîndestulatoare. Mai intei, arare ori numai, prevedu Municipalitatile prin bugetele lor cheltueli indesulatoare pentru scoli, apoi si mai arare ori le platescu la timpu.

Din aceste urmeade cele mai multiple fluguri si adesu serioase producute catu un caos de incuraturi, cercetari, mijlociri etc.

cu atât mai multe și mai prelungitore ca ele se urmărește în parte prin o a treia instantie a Ministerului din Lăuntru sub care stau Eforii; totuști spre detrimentul învățământului și prin urmare spore paguba Comunei în acaria folos funcționale scările, dar acarii reprezentanți la Municipalitate se arate une ori cu o indiferență până la netingere. Se intielege de la sine ca între Municipalitati sunt și exceptii vrednice de lauda.

Una din cele mai înalte și mai temeinice îmbunătățiri pentru actualitate scoli ar fi să înzestreze ele cu un local proprietate a lor, care se le scutescă de a se vide reduse la Sf. George sau Sf. Dimitrie a se strămuta din casa cu intreruperea cursurilor și să schimbe ades un loc necomod pentru altul și mai neconom sau mai reu situat. Din scările primare pana acum numai scările de băieți din Vaslui, Huși, I. Berladă, Tecuci, I. Galati, Focșani, Ocna, I. Bacău, T. Frumos, I. Piatra, T. Nenițiu, Romanu, Michaleanu și Inst. Vasilianu din Trei-Ierarhi se bucură de avantajul așa avea un loc în proprietatea lor. Totuști cele lante sunt așezate în case cu chirie și cu cele mai suparácioase indemanari. Si înse numai cu capitalele reprezentate în percent de chirie, ce se plătesc pe fiecare anu să ar putea fi destul de scările en localurile lor vecnice.

Scările din Odobesci au și o avere proprie a lor de la reposatul Sp. Garnetie care fișe dupre testamentul donatorului se găsesc fără ne împedita urmarinduse prin locurile competente. În acest semne împrejurari se găsesc și legalul Codreanu pentru scola de fete din Berladă. În aceasta politie mai este și una din scările primare de băieți cunoscută sub numele de Ioan Georgiu care poseda un mic legătu constatator din o vîlنجie, o mără de vîntu și 100 de galbeni ce stau sub îngrijirea și administrarea Comitet, de inspectie a scărelor politiei.

In privinția morala scările din Capitala stau sub nemijlocita privighere a Ministerului, acele de prin districte sub privigherea directă unui Comitetul local de inspecție compus dupre § 105 din astădemântul scolar, din Prefectul districtului, Președintelui

Eforiei, Președintul Tribunalului Judecătoresc și osebite persoane private rindute de catre Ministeriu ca membri onorari la acele Comitete. Comitetele, astfel compuse din cele mai influente persoane ale administrației și ale societății locale, cuprind în sine elemente care potu fi între sine precumpani ori ce ne ajunsuri individuale ale membrilor ce le compun, încat se poate să cele mai bine situate spre a esera controla și îngrijirea cerută pentru prosperitatea morală și materială a scărelor. Prefectul reprezentă pe Guvern, Președintele Municipalității pe Comuna, Președintele Judecătar intelligentă și membrii onorari societății. Tolosi îndeobște Comitetele nu sunt de cat o umbra de controlă și îngrăjere pentru scoli. Singurul care pentru ele se ocupă cu trebile scolare și întreține în numele lor cu Ministerul întrreaga corespondență privitorie la interesele și trebuințele scolare este numai Profesorul primar a celei mai vechi scoli din fiecare poală, care reprezintă Direcția specială a scărelor și ca astfel este secretar Comitetului de inspecție. Comitetele nu tină sedințele regulate dupre instrucțiunile ce au, ba adese și chiar la examenele publice odata pe anu nu asista nici chiar Prefectul. Urmează din aceasta că învățământul primar prin districte sta sub o forte slabă controlă și îngrijire, resemnat numai în lealitatea Profesorilor primari din carii, pentru norocire, o mare parte sunt barbăti vecchi, experimentați în serviciu și bine patrunsi de misiunea lor pentru a lupta cu îndestul succesu în contra oricărui vice de administrație. Cu toate acestea este notoriu că o astă stare de lucruri au produs în parte și trebuie să producă mai mult sau mai puțin slabire învățământului în districte, carele, respindând pe o bază astă de largă ca suprafația terrei, suferă mult din centralizarea întregiei controale numai direct la Ministeriu.

Comitetele locale deci trebuie negrescute modificate pe un picior mai potrivit caci astfelui cum stau, pe de o parte membrii functionari sunt destrasi de la interesele scărelor și prin trebule postului ce fie-care ocupă ca prefect, judecător, mușicipal etc. iar pe de altă membrii onorari din cauza ocupă-

tiilor lor private nu potu tot deuna a se gaudi si la functiile scolasice ce ceupa fara vre o remuneratie, prin urmare fara vre un ajutor individual pentru ei. Aceste imprejurari inse nu desculpa negresit pe nici unul de indiferentie si apatie catre scoala, caci, ori cum fie, este de dorit ca ori carui cetetianu se nui lipsasca ingrijirea de ori ce lucru publicu; iar membrii functionari si mai cu sama Domnii Prefecti, ca reprezentanti superiori ai Guvernului in districte si Presedinti Comitetelor de inspectie, sunt cu osebire respunzatori pentru starea asiedemantelor de invietitura.

Alt-feliu, in genere, scoalele primare presinta rezultate satisfactorie; ele sunt frecuente de scolari numerosi, adese chear covarsitori puterilor fisice a numerutui de profesori ce funcioneade la ele. Din contra scoalelor setesci, ele sunt mai frequentate vara de cat iarna, fact ce provine din obiceiurile vielei la politie. Este numai ca ades scolari, dupe ce deprind ceva a ceti si scrie in clasele I si II, nu urmeade mai de parte pana la absolvirea cursului primaru, din cauza mai cusa-ma ca gasescu ocupaciuni de vietiire clear si in functiunile autoritatilor publice locale, fare a li se cere absolut atestate de studiu regulat cu toate desceplarile facute pentru observarea legiuirilor esistente intru aceasta. Cu toate aceste, disceptarea multinei de prin politii la invietitura, si mai cu sama in anii din urma, se dovedesce prin numeroasele ceriri ce se primește pentru insinuarea de scoli primare. Pentru indestularea unei asemenea trebuinti chear si pentru tinerii mai inaintati in vrasta sau deschisu in anul contentiu o scoala de adulți in Capitala, unde se tinu lectiuni de cursul primar in orele de sera pentru a pute asista la ele, dupa contenirea ocupatiilor dlinice, uenicii si calfele osebitelor corporati, cari in copilariea lor nu s'au putut folosi de frequentarea asiedemantelor de inviatatura.

Catra invalidamentul primar se mai socotu si urmatorele:

1. Pensionate private in numer de 26, pentru toata tierra din care 13, pentru baeti si 14, pentru fete. Aceste asiedeminte

sunt autorisate pe temeinu celor prevedute de § 252. din asiedemantul scolar si stau sub supra privigherea inspectiunei inviatimentului publicu. In genere ele presinta pucina uniformitate cu sistemul adoptat pentru inviatimentul publicu, presentand o mai mare desvalire numai pentru studiul limbelor straine. Este inse de insenat ca scaderea loru merge in proportie cu sporierea si disvalirea asiedemantelor publice.

2. Scoalele comunitatilor religioase armene din tierra in numer de siese si Evreesci 4, numai in Capitala. Aceste scole functioneade sub patronajul Guvernului cu cheltuiala comun-tatiloru respective dupre osebite reglemente ce li s'au accordat pe baza legiuirilor scolasice a le terci. Acele armenesci sunt vecchi si se deosebesu prin o stare de progresu multumitoru si o stricta observare a legiuirilor ce le privesc. Acele evreesci sunt abea infinitate la Oct. 1860. prin urmare nu pot fi inca apreciate.

Mai este o scola religiosa protestanta in capitala sub patronajul Consulatului Prusianu si caria guvernul Domnului Grigorie Ghica iau acordat gratisu un localu din atelansele scolii de arte.

3. Scoalele Coloniale din Beserabia reintrupata.

Indata dupa executarea tratatului din Paris pentru anexarea Besarabiei de jos catra Moldova, Ministeriul au trimis la 1857. in acele parti un numer de profesori pentru a deschide scoli setesci. Bulgarii inse de pe teritorul coloniilor mijlocira si capatara in 1858. de la guvernul D. Vogoride un hrisovu special dupre care scoalele din colonii sunt a se tine cu cheltuiala proprie a coloniilor si sub administrarea directa a unui comitet special ales de colonisti dintre ei si recunoscut de Ministeriu carele are supraprivigherea. In privirea inviatimentului hrisovoul statonicesc ca instrument de invietitura limba romana pentru coloniile unde majoritatea locuitorilor ar fi roman, si limba bulgara acolo unde majoritatea ar fi de locuitori Bulgari; astfel Profesorii se se recomande de Comitet si se se recunoasca de Ministeriu.

Intu cat dispozitiunile mencionatului hrisovu s'ar gasi observate la facia locului, Ministerul nu are scintia positiva ne avand pana acum nici o actiune directa asupra colonilor. Tot ce se poate constata din acte este ca in colonii ar functiona 35 scoli primare si una centrala superioara in Bolgradu, cu 877 peste tot elevi si cu cheltuelele ce Comunitatea afecteade anualu dupa un bugetu presentat aprobareri Ministerului; ca, judecandu de pe profesorii intrebuintati, in mai toate scoalele aceste se imbatie numai bulgareste; ca putinii profesori romani, ce se mai gasescu intrebuintati prin unele colonii, nu potu parveni a lupta cu succesu in contra greutatilor ce le redica antipatia predominatora a bulgarilor, adresind ne contente jeluri pentru a pasarele sub care sunt cadinti; in fine ca Comitetul actual insusi este compusu de persoane cu totul ne competente pentru a administra scoli.

Din aceste se poate vide ca viitorul si scopul invatamintului in colonii se gasesce oare-cumnu compromisau prin dispozitiunile hrisovului din 1858. Aceasta nu vra se dica ca Bulgarii colonilor nu ar arata foarte multu delu si staruinitia intru a se cultiva; se poate videa inse ca ei vor a ajunge la aceasta pe o calc cu total alta de acea prescrisa de interesele si legile generale a le Statului.

In privinta scoelor primare, subscrisul intre alte imbunataturi crede de neaparate si urmatoarile:

1º A se indestra tote cu localuri trebuitoare proprietati a le lor.

2º A se crea pentru scoole din partea Beserabiei cate o catedra de limba Rosiana si Greaca.

3º A se infinitia in Bolgrad o scola primara Romana intretinuta cu cheltuiala Statului si indestrante cu cursuri normale superioare.

4º A se statormici la internatele, seminariul, preparandul si gimnasiul din Iassi cate dece locuri gratuite pe tot anul pentru tinerii din partea Bessarabiei carii ar fi absolvit cursul primar la scoalele publice din acea parte.

II. Invatamantul secundar.

Pentru invatamantul secundar functioneaza o scola reala in Galati, o scola centrala de fete in Iassi, patru seminarii si trei gimnasii.

a) Scuala reala din Galati este infinitata numai cu incepere din toamna anului 1858, cu programulu alaturatu sub C. Pană acum ea numară trei clase cu patru catedre. Intretinerea ei consta pre anu dupre budjetul lucratoru pana la 50500 lei; lipsita de un localu specialu, ea se află astazi gramadită la un locu cu clasele primare in incaperile vechii scoli publice din Galati. Menită a da tinerimiei cunoscinti practice pentru comerciu, industrie si gospodarie, ea este un asiediemantu de osebita importanta si trebuiea pentru o politie ca Galati, singurulu punct de insemnatate comerciala a tierei si de contactu cu streini, din cari cea mai mare parte, ne avându ocaziea a merge mai departe, ne judecă tiara dupre acele ce potu vide in Galati.

Pana acum din nemorocire scuala aceasta suferă de o indoita lipsa de scoleri si profesori provenita parte din starea ei cu totul incepatorie, si parte din aceia ca pana la Iuliu 1860 Ministerulu n'au dispusu de mijloace indesuletoare spre a indestra dupre trebuinitia in un modu regulatu.

Acum inse, cu infinitarea unei a doue scoli primarii in Galati si cu mijloacile prevedute pentru intretinerea ei, se poate spera ca pentru amii viitori va presenta o stare mai multitemtoare. Spre aii asigura inse un asemene viitoru, atatul Comitetulu localu catu si delegatulu trimisul la esamenulu din urmă propunu a se adauge urmatoarele imbunatatiri: a) Inchipuirea unui localu osebitu, b) prefacerea programului in un sens mai comercialu, c) alipirea la ea de un internat. Pana candu inse aceste se pota organiza s'ar pute provisoriu acorda ca autorul elevilor burse anuale dupre plida urmată cu succesu la gimnasile din Berladu si Botosieni.

Infinitarea unei a doue scoli reale este proecata pentru

Focșani dupre lucrările următe asupra oferirei ce D. Mihailu Cogălniceanu au facut ajutor spre aceasta în 1859, de onoare sale pe timpulu catu au fostu membru la Comisieunea Centrală. Deschiderea ei nu poate urma până cand votarea bugetului nu va previde mijloacele trebutoare în dejuns.

b) Scoala Centrală de fete din Iassi este înființată la anul 1834, pentru pregătirea de crescătoare și învățitoare indigene; încaperile în care ea este asediata sunt proprietatea sa. Ea cuprinde cele trei de pe urma clase a programului pentru scoalele de fete și numera nouă profesori cu 92 eleve interne, din care actualmente sunt 72 gratuite și 20 solvenți plătind cale 666 lei una pe an; numai internele potu frequenta clasele Institutului și numai dupre absolvirea celor intei doue clase primaria a programului, se potu admite ca interne. Institutul scoate pe totu anul cate un număr de tinere pregătite cu cunoștință pedagogice, din care parte se întrebuintădă ca profesore pentru scoalele primare de fete. Dupre bugetului lăzratoriu întreținerea scoalei cu internatul ei cuesta pe anu la 148000 lei.

c) Seminarurile sunt în numărul de patru din care unul centralu superioru în Socola, done inferioare în Romanu și Husi, și unul în Monastirea Neamțului. Toate au cale un internat pentru clerici. Învățeturile Seminaricescii se urmează dupre programul alaturat sub D. Până către sfârșitul anului 1858, asiediemintele Seminaricescii administrate fie-care în parte prin un Comitetu specialu dupre legiuirea din 1851, se găsau sub îngrijirea materială și morală a unoru Epitropii compuse din Voronețul averilor Bisericescii și Episcopulu Eparchiei. La acea epoca s'au desființat acsele epitropii prin închiderea Cons. Ministrilor asupra referatului N. 1859, pe baza § 63, 54 din asiediemantulu scolaru, și prin aceasta Seminarurile au reîntrat în ordinul generalu alu asiediemintelor de învățetura secundara, după care în Octombrie 1860, li s'au facut o reorganisare definitiva prin introducerea programului actualu și desființarea Comitetelor de inspectiune seminaricescii, rămăndu fię-care din aceste asiediem-

minte sub îngrijirea specială a unui rectoru în acelesi îndatoriri privitoare pe toti directorii scoalelor secundarii dupre asiediemantul scolaru.

Seminariul din Husi este înființat de la anul 1854, celu din Romanu numai din 1858; celu intai numera până la 100, și celu alu doile până la 90 elevi; amendoue au cate 9 cadre și până acumu numai cate 4 clase prevadute de programu pentru cursulu inferioru. Acea masura ce Ministerul au luat în cursulu anului conținutu, de a nu se mai invoi hirotoniile de catu după absolvirea întregului cursu de siepte ani, necesită completarea si acestoru seminarii cate cu toate siapte clase, căci aspiranții la hirotonire potu întimpina osebile greutati de a veni pentru frecventarea loru la seminarulu centralu din Socola, singurul care până acumu posedă si cursulu superioru de trei ani; fara o asemenea complectare, Seminarile din Husi și Romanu ar remane fara scopu si viitoru. Pe asemenea temei Consiliului Ministerioru au incuvintat asupra economiilor cheluiile trebutoare pentru deschiderea clasei a V, în anul curându care s'au și deschis cu începerea anului scolaru. Acelu din Husi posedă în proprietatea sa un localu decurandu diditu anume pentru asemenea trebuinte, celu alu doile se servește cu localuri ne proprii și cu chirie, din care sufere multă strânsare. Ambe sub Directiunile caror se gasesc pana astazi inexistante s'au deosebitu prin o soliditate de administratie ce li asigura rezultate multitemtoare.

Nu se poate dice tocmai atatea si despre Seminarulu Centralu din Socola cand la acesta se are privire cată vechimea finitiei lui. Totusi de la un timpu mai recentu se gasesc si elu pe o cale cei promite un vitoriu satisfactoriu. Institutul acesta este unul din cele mai intei scoli ale tierrei cu care s'au intențiat pentru ea renascerea învățementului naționalu. Ca ori ce vechiu asiediemantu el au avut epociile sale alternative de splendoare si de decadentia si au indiestrat pe tiara, din timpu in timpu, cu multi barbati vrednici.

Pentru acum Seminarul Socoiei este singur completat cu intregi cursurile cerute de program si numera siapte clase cu 150 elevi si 17 catedre. Localul in care se gasesce asiediemantul, presinta inse defecte si ne ajunsuri de incapere. Pentru a se inflatura acest ne ajunsu s-au mijocit prin Ministerul Lucrarilor publice cumpararea caselor de la via D^asale Mavrogehi, astatoré in vecinatate.

Seminarul din Monastirea Neamtiului, de si infinitatul la 1855 nu se poate inse privi ca inceputu de catu la 10 Octombrie 1860 caci osebitile imprejurari, in care, prin situatiunea sa, au fostu incurcatu, curmandui in osebitie restampuri functionarea regulaa au facut ca pana acum au trebuitu a se reincepce cu elu pururea din capetu. Seminarul numera astazi numai 4 clase primarie si 2 gimnasiale cu 6 profesori si 60 elevi. Administratiunea acestui singur seminar este incredintata unui Directore ce poarta titlul de Inspectore. Un mare ne ajuns pentru elu este lipsa de incaperi, avand astazi in Monastire un locau cu totulu ruinatu, precum si lipsa de profesori. Aceea inse ce face ca institutul nu poate propasi este ca functionarea lui n'are un scopu. In adiveru este elu menitu a forma un eleru mireanu sau a lumina monahismulu? Nici una din aceste, caci pentru un eleru mireanu educatiunea cu totulu monacala, ce elevii capata la seminar din o Monastire ca Neamtiiu, ii facu ne proprii pentru lume; iar, in privinta monahismului actiunea seminarului se vede paralisata prin oprirea de a se mai calugari oamenii pana dupa o vrasta cu totulu inaintata. In conformitate deci si cu opinarea delegatului trimis la esamenele din urma, sub-scrisul este de socotintia ca acestu seminar se ramane redus la proportiunea unei simple scoli primarie cu internat pentru crescerea orfanilor seraci si dupre acarii absolvire acei mai cu talente se treaca la alte scoli din fiara; iar pentru luminarea monahilor de astazi a Monasteri se mai functionedie pe langa clasele primari si doue clase

superioare suplmentarii de religiune, istorie, limba latna si francesa, sciintile naturale, etc.

Intretinerea seminarilor cu interratele loru dupre budgetul lucratului custa pana la 605,635 lei pe anu, din care 204,020 pentru Socola 151,110 pentru Romanu, 142,875 pentru Husi si 107,650 pentru acelu din Monast. Neamtiului.

d) Gimnasiile suntu in numaru de trei, din care doue inferiore, la Botoseni, si Barladu, si unul centralu superioru la Iassi. Invatietura in gimnasi se urmeadie dupre programul alaturat sub E. Acelu din Botoseni este infinitatul numai cu incepere din toamna anului 1859, si acelu din Berladu din 1858.

Intaiul numera astazi trei clase cu 33 elevi si 5 profesori. Al doile 54 elevi si 4 clase. Prin starea lor incepatorica nu dau inca resultate care se se poate aprecia indestul, totusi invatarea loru au indoitu pentru populatia ce le incunjura tendinta catra o cultura mai superioara. Aceasta se dovideste mai cu sana la Berladu unde, daca numerulu elevilor gimnasiului este inca putinu insenatoriu, sau indoitu inse acelu al scoala loru primarii in modu ca functioneade acumu acolo 5 scoli primarii numai pentru baeti. Ambe aceste doue gimnasii asiediate in casse cu chirie sufer din lipsa unui locau propriu alor. Acelu din Berladu poseda si o avere proprie a sa din un legatul a reposatului Codreanu, carele inse se gasesce inca ne realizatu. Gimnasiul Centralu din Iassi se gasesce completat inca de la 1855, cu toate siapte clase cerute de programul in vi goare si numera astazi la 310 elevi cu 20 catedre; poseda un localu propriu a seu si un internat de solventi si gratuit. Gimnasiul din Iassi, prin pozitionea sa Centrala, sub de aproape privigerea Consiliului Scolar si a Ministerului, prin vechimea, experientia, si titurile scientifice a mai multoru din profesorii sei si prin numerulu elevilor de care se gasesce frequentat, poate fi privit ca celu mai deplin organizat din astierile de invatietura esistente pana astazi in fiara si care servesse de norma tuturor celoru-lante de acelasi gradu si

inferioare și pregătesc profesorii trebuiitori pentru scoalele primare. Din elu au esită toti tinerii carii se gasesc actualmente admisi la învățitura în scoalele speciale stănești și din care acei intorsi în terra occupă astăzi osebite posturi în invalidamentul superior. Gimnasiul cu internatul seu cuesta pe anu pana la 370,000 lei.

Numerulu totalu alu elevilor primari din terra fiind aprosimativu la 10,000, si acelu totalu alu scoalelor secundarii la 1,000 se poate calcula ca din 10 elevi inscriși la scoalele primare unula urmeadie si la scoalele secundarii. Pe aceasta se poate dice ca învățitura secundară este indeslul de bine a-siedată, totusi pentru susținerea ei se cer osebite ajutoruri.

Mai intai este notoriu, ca scoalele secundarii n'ar putea avea jumătate din scolerii ce au astăzi daca n'ar fi tinuti prin înlesnirile ce li se accordă la frequentarea loru, burse sau internare gratuită. In genere trei parti din elevii mai tuturor scoalelor secundarii se bucura de asemenea înlesniri, afară de scoala reală din Galati care n'are de aceste si pentru aceia în cursu de trei ani n'au putut aduna scoleri; aceste facă întrecinerea scoalelor de gradul alu doile este inca costisitoare pentru Statu. Învățitura primara cuesta pana la 214, învățitura secundara pana la 1,500 lei de un elevu pe anu.

Cu toate ca in anii din urma dorinția învățitorilor mai su-

periori au inceputu a se desvali indesnul de simitoriu, este inca lese de inteleșu trebuința înlesnirilor de mai sus pentru frecvența scoaleloru în o țara ca a noastră unde înființarea chiar a scoalelor primarii nu dateadie mai multu de catu la 35 ani, si unde absolvirea de cursuri regulate nu au putut parveni inca a fi o conditie sine qua non la ocuparea unui serviciu sau eserșarea unei profesii. Legiuirea din 1851, au similitu bine aceasta, trebuința slatornicindu înființarea internatului de la Gimnasiu, § 65, si scoala Centrală de fete, § 168, si slatornicindu principiul imnultrii acestora, § 81, in proporție cu sporirea siedemintelor de învățitura. Asia au si sporit u atat numerul

internatelor cat si alu internilor. In acelu de la Gimnasiu in locu de acei 80 gratuiti, si 40 cu plata se gasesc astăzi la 111 gratuiti si numai 30 solventi; asemenea la scoalele de fete. La seminarii interne sunt numai pentru gratuiti. La Berladu si Botosieni suntu numai bursele prevăzute de bugetu, din care 10 intregi si 5 jumătati se dau celui intai, 5 intregi si 5 jumătati celui alu doile.

La interne au mai trebuitu pe langa menaju si locuintia a se da in parte si imbracaminte.

Internele stau fie-care sub îngrijirea materială si moraia a unui Director conformu § 118 din astedimantu. In privirea intai fie-care are pentru ajutoriu un economu, un vatavu si servicii pedagogici prevăzuti de bugetu; ambele ramuri au pentru povătuirea loru instrucțiunile alăturate nice sub F. La finitulu fie-caria luni sunt datori se comunică tablou de starea morala prin presentarea catalogelor lunare cu notele ce elevii au capătat in frequentarea cursurilor si de acea materiala prin prezentarea semiloru pentru cheltuielile facute cu întreținerea institutului in cursulu fie-carii luni. Pentru catalogele lunare a ceiasi regula se padeste si din partea Directiunelor tuturor scoaleloru de gradul intei si alu dulce.

Un alu doile ne ajunsu pentru ambele grade, mai simitoriu inse pentru învățitura secundară, este lipsa de profesori indesnui pentru a se ocupa cu toate catedrele in funcțiune, profesori speciali in catu adesu pe un singuru profesor este nevoie a se insercina cu doue si pana la trei catedre. La gimnasiul centralu sunt 5 catedre ocupate provisoriu de profesori care poseda inca cate una la facultate. D. Barnautiu este nevoie a tine trei catedre, una de filosofie la gimnasiu, una asemenea la facultatea filosofica si una de dreptulu naturalu la facultatea juridica. Aceasta au facutu ca, de si Camera la votarea bugetului din Iuliu contentu au opriu cumululu, totusi Ministerul s'a vađiutu nevoiu a cere de la Maria Sa Prințepe

Domnitoru cu raportul N. 10,189, anul 1860, invoca o provisorie pentru ramul scolaru, ca profesorii se ocupe unulu două catedre și funcționari Statului se poate ocupa și o catedra în invatiemantul publicu, primindu ambii pentru alu doile postu numai jumătate onoraru, pana la votarea unei anume legi intru aceasta de Camera Electiva, caria casulu este a se prezenta la cea intie sesiune.

Unii din profesori precum D. Barnuiu au renunțat la onorarele de la gimnasiu și filosofie pentru a se ajuta cu ele prin burse pe studentii de la facultatile juridice și filosofice, multe-minduse pentru sine numai cu onorarele de la facultatea de drepturi, asemenea D. Lupascu au renunțat la onorarele sale ca profesore la facultate pentru cat timp va funcționa ca membru la curtea de apel. Alții iarasi precum DD. Popu, Micle și Emilianu au primit așa ave onorarele intregi la gimnasiu unde ele sunt mai putine și jumătate la facultate unde ele sunt mai mari.

Dar in fine, fara asemenea cumul de ocupatii, cu sau fara salare, invatiemantul mai alesu secundaru nu să pui sustine caci, chiar cu elu, lipsa de profesori este foarte simtita și pentru scoalile secundarri si pentru acele primarii și chear pentru acele satesci. In toate aceste ramuri esista inca mai multe posaturi cumulate, vacante, sau numai provisoriu ocupate cu persoanele ce s'au putut ave la indemana pentru momentu, pana la numirea definitiva de persoane dupre cerintia legiuirei respective.

Lipsa urmecatice a deveni cu atatu mai simtita cu catu desvalirea asiediemintelor abile incepatorie inca pana acum, ca gimnasiulu din Berladu și Botosieni, scoala reala din Galati, si mai multe scoli primarie deschise in anulu contentu vor trebui a se completa in anulu currentu, dupre programu, cu nove catedre și profesori. Mai cu osebire lipsa este simtita pentru scoalele de fete, caci aceste nu se potu capata in numerul cerutu din singurulu institutu alu scolei Centrale, și cuvenintile secuului loru nu iarta tuturor a se asiedia ori unde intru catu nu suntu casatorite s'au nu potu avea cu ele pe rudele si parintii loru.

Numirile profesorilor se facu dupre \$ 141, din asiediemantu prin publicarea concursurilor prevadute de \$ 143. Currentii in genere sunt putini si adese ori slabii pentru posturile la care aspira, mai cu sama pentru scoalile de fete, caci numeroase numiri la postu sunt recomandate numai cu titlu provisoriu. Daca, dupre trecerea de catu-via timpu, provisoriulu capata putere a depune un esamenu mai rigurosu atunci elu este confirmat definitivu. Pentru scoalele secundarri concurrentii lipsescu; mai multe concursuri generale pentru osebitie trebuinti s'au publicatu in tus-trele tierile Romane, fara ca ele se fi avutu rezultate indestulatoare.

Pentru indeplinirea acestei lipse de profesori in catu pri- vesc invatiemantulu secundarui, si in lipsa de o scoala normala pentru profesori superiori, s'au trimisu in streinata pe conta statului mai multi tineri dupre cele prevadute de \$ respectiv din asiedemantu spre a se perfectiona in osebitie specialitati scientifice, dupre cumu se poate vide din alaturata lista sub G, inse cea mai simtitoare din lipsele invatiemantului primariu si secundarui este aceea de carti scolare. Pentru a nu merge mai inapoi, este un deceniu trecut de candu pe basa asiediemantului in vigoare scoalile funcționade ne interuptu fara ca ele se fie inca pana astazi indestrate cu cartile trebuitoare. Reforma, dupre care s'au statornicu la 1858 programele de astazi, au facutu si mai simtitoare aceasta lipsa prin inscrierea de obiecte cu totulu noue in programul primariu precum de-semnulu, istoria naturala, compunerii practice, etc. Nu este nici macaru o baza statornicita oficialu pentru adoptarea unui sistem in cartile scolare. Provocat in acesta privintia cu oficiul N 283 din 15 Ian. 1860 Consiliul scolaru s'au rostitu numai ca se potu intrebuinta cartile aprobatate mai de-nainte pentru scoli, astutu acele de aice cat si acelle din tiara Romanescă; fie-care profesor deci, are latitudinea de a'si alege pe care'i convine. Inse, fara o lista ficsa de carti scolare, editorii nu voru se angajedie capitalului in tiparirea loru, ne putandu conta pe unu

debitu sigur, si Ministeriulu, ori care ar fi resursele sale nu pote singur face toate cheltuielile necesari pentru tiparirea loru, maiales acum candu scrierea cu litere romane au inceput a se introduce pentru toate scările, începând de la cele sătesci, fără a se avea încă un sistem de uniformitate statonnicu intru acesta.

In starea de astăzi Ministeriulu întâmpina trebuința scărileloru cumpărându cu bani înainte sau pe sinu, din numerulu de carti ce fie-care profesor cere, pe acele că librarii pot ave, tiparindu cu să sa cheltuie pe unile din ele sau cerând pe tele de la București. Cartile se trimet apoi profesorilor spre vindere cu preciuri fisce si publicate, opriinduse la trimetere, costulu loru din onorarele fie-carui profesor pentru catimă ce i s'au trimis. Astfel scările si mai ales învățemantul secundar nu pote ave nici o treime din cartile trebuitoare si recurge la greu sarcina de a se servi cu manuscrise, care absoarbe elevilor două treimi din timpul loru.

În genere, toate aceste lipsuri si ne ajunsuri nu pot proveni de catu din lipsa unei controale mai suficiente în ramul învățământului, caci singurul inspectore general prevăzut de § 103, din asiediemantul si carile actualmîntre nici funcționăde, s'au dovedit prin experiențe a nu mai pute ajunge pentru numerul asiediemintelor de învățătură care s'au înmulțit fără de la promulgarea legei citată, si tot din asemenea înmulțire nici consiliul scolariu nu mai poate intra în cu deplinatate principiile pe care este constituut dupre § 106, din asiediemantul scolaru. Nouele condiții în care învățemantul se gasesc astăzi prin constituarea învățemantului superioru, intrarea asiediemintelor seminariestii în sistemulu generalu a'lu scărelor, înmulțirea a-siediemintelor secundare din această întruire si crearea gimnasiilor din Berladu, Botoseni si Galati, facu forte simtita trebuintia a se revisui legea scolară astăzi în vigore, asia precum, în mai multe casuri, ea s'au dovedit insuficienta, neteleșa, contra-dicătoare sau ne aplicabilă.

Un'ă altă multă lăudarevolă și înțeleptă propunere este de a aduce învățemantul superioru într-o stare de a se avea încă un sistem de uniformitate statonnică.

III. Învățemantul superioru.

Pentru învățemantul superioru funcționând astăzi trei facultăți acca filosofica, acea juridica si acea teologică dupre programulu slăturatul sub H.

Sectiunea I^a filosofica si facultatea juridica au inceputu de odata cu aceiasi studenti încă din anul 1856. În anul eu-rentu ele urmăde a se gasi completeate cu depline catedrele respective si întregi cursurile pentru doctoratu.

Sectiunea II^a, filosofica s'au înmulțit numai la Octomvrie contentu cu mijlocile acordate de bugetului lucratoriu pentru scăola reală ce funcționa în Tassi si care, în cursu de doi ani de funcționare, n'au putut capata scolarii indesnui spre a se sustine.

Facultatea teologică de uscenie s'au deschis în Octombrie contentu cu elevii din clasa VIII, a seminarului centralu, suprimata prin noulu programu statonniciu la reorganisarea seminarului. Facultatea medicală adoptată în principiu pentru completarea Universității nu poseda credibile necesarile pentru a se pute deschide. Ea este reprezentată încă numai prin un cursu gra-tuitu de chirurgie tinut. de D. Doct. N. Negura.

Facultatile se gasesc asiediate în noulu localu cumpăratus pentru ele în anulu contentu de la Doamna Rușanda Rosnovanu, dar din care cea mai mare parte se gasesce încă ne locuibilă din lipsa de reparatii a caror ne'ndeplinire mai prelungita pote se aduca si perderea fondului prin ruinare.

De la 26 Octombrie, contentul învățemantului superioru se gasesc constituitu în Universitate cu o administraciu separata dupre dispositiunile cuprinse prin Domnescă Ordonația № 13,795, cu un consiliu academic si un rectoru. Alegerea acestuia în persoana D. profes. I. Strat, s'au facutu si comunicatu Ministerului la Dec. 1860, nu s'au capatato mase pene acum Domnescă sactionare.

Din lipsa crededoru necesarie nprevăzute de bugetul

lucratoriu, administratiunea interioara a Universitatii încă nu s'a putut organisa.

Din scările tierrei numai două, gimnasiulu din Iasi si se- minariulu Centralu, pot da pana astăzi înscriserii regulate pen- tru Universitate. Pentru anul curentu gimnasiulu au scos ab- soluti si seimenariul peste totu studenti.

Pentru înscriserile anului curentu nu este la Ministeriu nici o scintia preşum nu este nici despre ori-ce se face a- colo acum de un an de dile. Aceasta provine dupre catu se poate cunoşce din două împrejurari. Mai întei, dupre cuprin- derea putin spesificativa si determinatoare a Domnesei Ordo- nantie pentru constituirea universitatii, s'ar parea ca Ministe- riul n'are nici un amestecu în Direcţiunea ei interioara, atara de recunoscerea Rectorului ales de consiliul academicu, si a- poi acesta alegere facuta în persona D. Sîrat, încă din 1860 ne fiind pana acum recunoscuta de Ministeriu si confirmata de Domnul, lipsesc singurul organu prin care Ministeriu se pô- te correspunde cu ea. Din acesta stare de lucruri urmădie ca pana astădi Universitatea se gasesce căra Ministeriu în opositiunea decisa, care face ca nu se pôte sci nemica oficialu despre ea, invatamantul superioru se ajuta cu gradina Botanica a D., Feti si cu muzeul de Istorie naturala întreținut de o societate de me- dici si naturalisti, spre care finiu casa scărilor contribue cu sub- ventiuni anuale la întreținerea loru si dispune, pentru trebuinția, de un cabinetu de fizica si chimie si de o biblioteca a scăr- loru. Celu intei este vechiul cabinetu a lui gimnasiului ca- rele de mai mult-timp n'au mai fost sporit in cat are tre- buinția a fi remontat pe din tregul. Directorele profesor D. Micle au fost înscrisinat a face îmbunatatirile putincose cu su- mele prevadute de budget pentru acest an. Numitul au si efectuat in streinatate osebitile cumparaturi. Biblioteca Universitatii este ascunse vechia Biblioteca a scărelor sporita in anul con- tenitul prin osebite cumparaturi si dani. Organisarea biblioti- cei este încă a se face, caci pana mai eri s'au gasit neglijata

cu totulu si relegata în cele mai ne proprii unguri din încă- perile gimnasiului. D. Hejdau este astăzi chemat ca omu spe- cialu a o pune pentru înțeia data in stare presentabila in lo- calul Universitatii pe baza regulamentului prevadiutu de asie- dementul scolaru, fara ca pana acum se fi terminat încă acés- ta lucrare. In fine invatamantulu se găsesce completat sub privinta artelor frumosé cu un muzeu de pictura si un con- servatoriu de musica. Cela intai s'au organizat in localul U- niversitatii sub Directiunea D. Panaiéno, artist Romanu, cu o vechia colecție de tablone si litografi a gimnasiului spo- rita in anul contentu prin cateva cumparaturi si prin ha- radiri, întrcare se deosebesc acele facute de DD. I. Alisan- dri si Dassia.

Pentru restaurarea vechilor tablone s'au înscrisinat pe D. pictorulu Siller. D. Naslasanu, pictorul Romanu, este trimis in Italia pentru copierea de tablone clasice; el se afla actual-min- tre la Roma cu o subvenzione de 12,000 lei pe anu, copiind înormantarea lui Christ dupre originalulu lui Caravaggio fara ca, pe cat se vede, se'l fi pututu inaintu in cursul întregului anu contentu. Un premiu de concursu au fost publicatu pen- tri un tablou istoricu de proclamarea M. Sale Principului Dom- nitor in ambele principate. Concurrent pana acum nu s'au înscris nici unul. In fine D. Panaiéno ajutat de D. Siller ca adjunct dirigesce ja museu si o scăola de pictura pentru amatori de aceste arte.

Conservatoriu înfiintat dupre Domnescă Ordonancie № 10,191 este inceput numai in Octombrie 1860, cu o scăola de musica deschisa in localul scărlei de arte si afatore astăzi sub directiunea D. Caudella. Ea numera pana acum un profesor de viora, doi de piano si doi de principii musicale si canto, din care unul formesa un coru si la Institutulu Vassiliu cu elevii adulii din scăola preparandala.

In fine pentru artele industriale funczionând vechea scăola messerii asediată in localul propriu alu seu langa biserică

Sf. Ilie din Iassi si înființata încă de la anul 1844. După vechimea ei scăola ar fi putut produce pana astăzi în tiară o clasă de meseriasi indigeni respectabila prin numerulu și scănia loru. Avu fuse nenorocirea a se administra prin antrepri- sa catra fecie particulare care-i dădure numai o slabă desvalire. Pentru a o scoțe din acest sistem Guvernului, după închirile Consiliului Ministrilor din Sept. 1860, au trebuitu a face în- semnătore sacrificii si avanse de bani. La 4500 gal. au tre- buit u se plati spre rescumpărarea antreprisei si la 12,000 gal. a se avansa pentru rescumpărarea materialurilor ce antreprino- rulu ave adunate pentru lucrul ateliilor. Acești de pe urma bani urmădie a reîntra prin vindare s'au întrebuiti la scă- la. Esperienția începe începe a vadi ca reîmăsurarea capitalului prin într-ebuniarea materialului la scăola dupre-care s'au urmatu pana acum nu se poate face din cauza ca preciunile însemnate în inventariul de evaluare dupre-cum au fost cumpărat se găsescu mai mari de catu acele acum curente. Scăola n'are nici o organizare definitiva, gasinduse încă pe un picioru pro- visoriu fara o Direcțiune specială de care are o ne- apă- rata trebuința, ca un asiediemantu ce are în manipulatia sa un capitalu însemnatioru. Pentru întreținerea ei Municipalitatile tierrei contribue cu o sub-venție de cate 700 lei pe anu pentru unu elevu, care, dupre esirea din scoli remane dator a deschide atelie în comuna de la care este sub-venționau. Nu este scintia în- se daca aceșta condițione se găsesc îndeplinita de si maistri la esirea loru din scăoa suntu trimisi comunelor respective.

Conchidu, Domnule Ministru, prin a ve espune starea scoleloru si sub punctul de videre financiaru. Daca este un ram în administratiunea generală a Statului care se nu poate intra în exercitiul unui anu fara un anume budget pentru elu accés- ta este negresitu numai ramulu instrucțiuniei publice, care prin insisii natura se este veciuu progresiv si nu poate fi refuzat in loc. La noi mai cu sama asiediemintele de învățetura ne- fiindu încă deplinu completeate cu clasele statormicite de pro-

gramele respective nici în numerulu cerut pentru deplina în- destrare a tierrei, fie-care anu nou scolaru aduce cu sine ne- cesitatea înființierii si deschiderei de noue clase sau scoli, prin urmare cheltueli necuprinse sau ne prevadute în budgetul anu- lui conținutu. Asia de exemplu, în anul întri crearea unei scoli primare nu necesităde de cat o sumă de 1000 lei, ade- ca onorabile profesorul clasei I, cu începerea de la 1 Sept., pentru patru luni din urma a anului. În al doile an înse- prin adaogirea clasei II, se cer la 5000 si pena în fine creațiunea acel seoli angajadia la o sumă anuală de 21,800 lei pe an. De asemenea deschiderea unei scoli secundare care începe nu- mai cu doi profes. seu 20,000 lei, angajada pena în fine la o sumă anuală de 183,000 lei. Acești au facut ca eler în anu 1860, îndată dupre votarea budgetului din Iulie, Ministe- riul la deschiderea anului scolaru în Septembrie s'au vadit u nevoit a întâmpina osebiti cheltueli neprevăduite prin un adau- la budgetu, încuvintiatu de Consiliul Ministrilor asupra eco- nomiilor generale ale Ministerului, si nevoitarea budgetului pre- sentatului pentru exercitiul anului 1862, au necesitat totu ase- mine la Septem. conținutu încuvintiatrea unui al doile adau la budgetu. Aceșta face ca cheltuelile instrucțiuniei covarsesc ac- tualmintr cu o sumă anuală de 700,000 lei, credibile acor- date scoleloru la votarea budgetului din Iulie 1860, singurul lucratoriu pana astăzi.

Daca aceste sporuri unite cu credibile budgetului votat de Camera parvenă a întâmpina provisoru trebuințile scoleloru în un modu mai mult sau mai puin îndestulatoriu, totusi nu se poate spune ca instrucțiunea are pana acumu un budget rationalu. Concen- trarea întregi sale administratiuni numai la o singura secțiune a Ministerului, lipsa de agenți secundarii îndestui la numru si capacitate, confuziunea si variabilitatea osebitelor dispositiuni si legiuri administrative si financiare fac ca nu se pot ave notu- nele statistice regulate si esacate pentru a se ave o baza rationala spre asidiarea budgetului; asia de exemplu, profesori, carii

au trei ore de lectiune pe septamana, primescu acelasi onorare ca acei ce au patru ore pe zi, si iarasi profesori carii servicii de 20 ani sunt retributi cat si acel carui abea au inceput cariera de o luna.

Inse ori-care este sistemulu dupre care budgetul se gasesc asiediatu, aceia ce paralisa cu totulu actiunea lui este reputitia de a lu aplica din lipsa de numarator, caci intrariile ne urmardu regulatu, platile nu se pot efectua de cat cea mai mare insuficientia, ne esacitate si neregula care ades merg pana la a compromite demnitatea statului, creditulu guvernului si esistenta scolelor si a profesorilor, Amanuntimile acestei stari de lucruri este de competitia D. Cassieriu a ve explica si espune; totu ce sub-scrisulu cunoscere din lucrariile sale este ca, in stare actuala a finanselor Ministerului, ades furnisori internatelor reclama cu obrascnicie plati de credite insemnatoare. Stipendistii din sfrenata se vadu espusi la inchisor pe datorii, profesorii districtuali nu se platescu cate noue luni de a randu si acei satesti nu'si primescu o norarele de catu parasind scolile si viindu cu cheltuila multa din mare departare in capitala.

Nu'mai remane Domnule Ministru de cat a va presenta alaturatul stat de corpul profesional si tablonele statistice de situatul unea scolelor inde cursul anului contentit 1860, precum si la redeschiderea lor pentru anul scolastic curent $186\frac{1}{2}$. Aceste tablone statistice, acum pentru intre-data redigate in ramul scolar, presinta multe nedepliniri cu totu ostenelele nemiam dat pentru relevarea lor si la care nu am putut parveni se fiu secondat in un mod exact si suficient din partea osebitelor directiuni si inspectiuni speciale si locale. Speram ca viitorul ne va da si intru acesta esacta esperiunte si deprindere,

Capulu sectiunei scolelor
"alor ova ruga ce nu m'obi omisimul la ordonatul de tringa
dumobilu band o ova obu unting, oblong, oblong, la do
ii no' deosebita, obligata ola tuncă — adi logobd gomobilea oru

PROGRAMELE

Ș Ș Ș Ș Ș Ș Ș Ș Ș

DIN

MOLDOVA.

Ordo să studiază folclorul național

Clasa de școlă a II-a

Arădului ob. Iosefină satul A. Mezőváros județul Arad
strada nr. 1000 în apropierea primăriei. Tel. 2120 telef. 1111
poz. 1461

A) Programul scolelor setesci.

Clasul I. Cetirea, scrierea, numerarea, rugaciuni din Abeceda-
rul D-lui Codrescu și Gusi.

II. Adunarea, sub-tragirea, înmulțirea și împărțirea, ta-
bla lui Pitagora, scrierea, Istoria Santa, testamentul vechiu și pe scurt, cunoștințe generale de Geo-
grafie, culegeri de animale, plante și minerale; de-
jocul sănun cu mână liberă.

III. Catismul mic moral social și Istoria Santa, testa-
mentul nou; formele gramaticale; Geografia Roma-
niilor; biografia Domnilor Romani; cele patru spetii,
în trei ore; numere complesce și frante, masuri de greutate și
de lungime cu aplicații prin exemple practice, la
mesurarea suprafetelor și a trupurilor; scurta des-
criere a animalilor, a plantelor și a mineralilor fo-
losită și necesare la economie și mai cu sana a
cenzură; — acelor care se potu crește, produce sau afia în pa-
trie; — Probleme practice din agricultura și din tec-
nologia cinică, și compuneri practice, precum: Con-
strucții tracte, jalbe, etc. — Desenul cu mână liberă.

AVOCJOM

(9) Ⓛ Ⓜ Ⓝ Ⓞ Ⓟ Ⓠ Ⓡ Ⓢ Ⓣ Ⓤ

la cumpărături către omul său, multă vîrstă, în
către omul său, multă vîrstă, în

conținutul său, multă vîrstă, în

B) Programul scoalelor primare din orase.

(I. scoalele de baie.)

Din Religie. Clasul I. Santele rugaciuni din abecedar.

In clasul al II, Catilismulu moralu socialu si cetera din Evangelie. In clasul al III, Istoria Santa, Testamentul vechiu si nou pre scurtu, cu cetera din Evangelie. Si in clasul al IV, Catilismul mare dogmaticu cu cetera din Evangelie.

Gramatica. Etimologia si sintacul in clasul al III, si stilul in clasul al IV.

Istoria. In clasul al III, Biografile Domnilor Romani, in clasul al IV, Istoria Romanilor.

Geografie. In clasul al II, cunoscintile generale, Idrografia si Orografia Moldovei; in clasul al III, Idrografia, Orografia si Geografia politica a tuturor teritorilor locuite de Romanii; in clasul al IV Geografia in general a celor cinci parti a lumiei.

Aritmetica. In clasul al II, patru specii si numerile complete si calculul pe de rost; in clasul III, frangerile, proporciiile, regula de trei simpla; in clasul al IV regula de trei compusa, calculul dobandilor, regula repartitiunei, a societatei si a alegatiuniei; in clasul al V, cunoscerea monedelor si a masurilor de lungime si greutate, cu aplicare la exemple din viata practica.

Ist. Naturala. Clasul al II, culegere de animale, plante si minerale; in clasul al III, scurta Istorie a celor trei remnuri de producere naturale si ajutata prin culegire de minerale, plante si animale; in clasul al IV, elemente de fizica populara, probleme tehnologice de chimica si mecanica.

Desenmul. In clasul al II, Desenmul cu mana libera; in clasul al III, Desenmul cu mana libera; in clasul al IV, Desenmul linear executat prin probleme din Geometrie aplicata, si anume: prim

a) Construirea mesurilor de lungime.

b) Construirea triunghiurilor diferinti, a paralelogramelor si a poligonelor, cu impartirea lor intre alte figuri, ale caror suprafacie se potu calcula cu mai mare inlesnire; precum si:

c) Calcularea arilor si a trupurilor dupa un metodu mai mult practicu; inerata societeleloru.

(II. scoalele de fete.)

Din Religie. Clasul I, Sf. rugaciuni din Abecedaru. II. Catilismul moral social si cetera din Evangelii. III. Istoria Sfantă, testamentul vechin si nou pe scurtu cu cetera din Evangelii.

IV. Catilismul mare dogmaticu cu cetera din Evangelie. In clasul al V, Morala adaptata la starea ce elevile au a ocupa in societate.

Gramatica. Etimologia si sintacul in clasul al III, si stilul in clasul al IV. Clasul al V, Continuarea de exercitii in stilul practicu.

Aritmetica. In clasul I, numararea si tabla pitagorica; in clasul al II, patru specii si numerile complete si calculul pe de rost; in clasul al III, frangerile, proporciiile, regula de trei simpla; in clasul al IV regula de trei compusa, calculul dobandilor, regula repartitiunei, a societatei si a alegatiuniei; in clasul al V, cunoscerea monedelor si a masurilor de lungime si greutate, cu aplicare la exemple din viata practica.

Istoria. In clasul al III, biografile Domnilor Romani, in clasul al IV, Istoriea Romanilor, in clasul al V, Istoria universala pe scurt.

Geografie. In clasul al II, cunoscintele generale, idrografia si orografia Moldovei. In clasul al III, Idrografia, orografia si Geografia politica a tuturor teritorilor locuite de Romanii, in clasul al IV Geografia in general a celor cinci parti a lumiei.

Ist. Naturala. In clasul al III, scurta istorie a celor trei remnuri de producere naturala si agitata prin culegire de minerale, plante si animale; in clasul al IV, continuaarea istoriei

acelor trei remnuri de producere naturală, în clasul al V, ele-
mente de fizică populară.

Caligrafia pe patru ani.

Deseznul în clasul al III, al IV și al V, muzica vocală.

Lucrul de mîna.

Un anu de pedagogie în care se va învăța pe lângă peda-
gogie, Deseznul și limba franceză.

— 35 —

Istoria Naturală. Chimia. Elemente din fizica populară.

Tecnologia. Tehnologia.

Deseznul. Deseznul cu mana liberă. Elemente din De-
semnul linearu.

Clasul IV.

Religiunea. Morala Evangelica.

Limba Română. Contabilitatea.

Istoria. Istoria modernă cu geografia respectivă.

Statistica. Statistica.

Aritmetică. Teoria funcțiunilor și geometria analitică cu
două dimensiuni.

Istoria Naturală. Fizica experimentală, Astronomia popula-
ra cu meteorologie.

Tecnologia. Tehnologia.

Deseznul. Geometria descriptivă cu desenul respectivu.

Gimnastica, *Muzica vocală* de două ori pe săptămâna.

Clasul V.

Religiunea. Dritul comercial și cambiul.

Economia rurală.

Mecanica cu desenul respectivu.

Geometria practică cu desenul respectivu.

Arhitectura cu desenul respectivu.

Propedeutica și economia politică.

Limbă italiana și greacă modernă cu literatura lor în totă
clasele.

— 36 —

Religiune. Catismul creștinu.

Limba Română. Stiul.

Istoria. Istoria evului mediu cu Geografia respectiva.

Aritmetică. Algebra, trigonometria.

Clasul III.

Istoria. Istoria vechiului Testamentu.

Limba Română. Eserciti în oratorie și scrierea romana.

Limba Latină. Gramatica limbii latine, formele ordinaré si regulate, regulile generale ale sintasei. Eserciti necurmate din limba Romana în cea latină. Traducere: Istoria sacra, testamentul nou.

Matematica. Aritmetică în tōa întinderea.

Istoria. Istoria Romanilor pana la tractatele cu Turci.

Matematica. Aritmetică în tōa întinderea.

Istoria Naturală. Zoologia, Botanica.

Caligrafia.

Musica vocală si Cantarile bisericesti.

Limbi moderne. Limba francesă.

Istoria. Istoria Romanilor, istoria veche pana la funda-
rea Romei.

Matematica. Algebra si geometria.

Istoria naturală. Mineralogia si geologia.

Desenul. Desenul cu mana libera după contemplația
obiectelor.

Musica vocală. Cantari bisericesti.

Limbi moderne. Limba francesă.

19) cõdinește **Clasa II.**

Clasa II.

Religiune. Catehismul dogmatic și Istoria nouului Testament.

Limba română. Esercizi în gramatica și scriere.

Limba latină. Formele cele mai rare și cele neregulate, sintacsa concordantiei și regulile principale ale sintacticei regimului. Esercizi necurmate din limba română în cea latină. Traducere: Fedru, Eutropie.

Istoria. Istoria Romanilor pana în timpul de facia.

Matematica. Algebra.

Istoria naturală. Zoologia, Botanica.

Desemnul. Desemnul cu mana liberă.

Musica vocală si Cantarile bisericesti.

Limbi moderne. Limba francesă.

20) cõdinește **Clasa III.**

Clasa III.

Religiune. Morala evangelică și aplicatia randuileloru bisericesti. Introducere în Santa Scriptură.

Limba română. Gramatica.

Limba latină. Sintacsa tōa și mai ales usul moduriloru.

Esercizi necurmate din limba română în cea latină.

Traducere din Liviu.

Limba greacă. Gramatica limbii grece. Esercizi din limba latină în cea greacă. Hrisomati din bucati usioare

în limba greacă și mai cu sana din St. Parinti.

Istoria. Istoria veche de la fundarea Romei pana la ca-

derea imperiului de ocidentu.

Matematica. Stereometria și Trigonometria plană și sferică.

Musica vocală.

Limba francesă.

21) cõdinește **Clasa V.**

Clasa V.

Teologia. Introducerea în cursul stiințelor teologice. Ar-

heologia biblică. Istoria bisericășca pe scurtu pana la despărțirea bisericiloru.

Limba română. Ritorica.

Limba latină. Anticitate, Prosodia, Metrica, Esercizi: Ce-

sare, Ovidiu și Cicerone.

Limba greacă. Gramatica limbii grece cu tōe regulile ei.

Eserciti: Hristomatia de bucati din autori clasici si bisericesti mai alesu din Senophonte Ciropaedia.

Istoria. Istoria Evului mediu de la caderea imperiului de ocidentu pana la pacea Vestfala.

Sciinti naturale. Fisica, Cosmografia si elemente din Hidria.

Classa VI.

Theologia. Introducere in Santa Scriptura partea II. Exploratii a tuspatru Evangelisti dupa regulile ermineffice.

Limba romana. Literatura bisericesca.

Limba latina. Reticula, Mitologia. Traducere: Lucreliu, Tacitu si Cicerone.

Limba greaca. Gramatica limbii grece si a dialectelor mai vîrtoase acelui Ionicu. Eserciti din limba latina in cea greaca si vice-versa. Traducere: Senofonte, Demostene, Erodote, Omeru, St. Grigorie Teologul.

Istoria. Istoria moderna, Istoria bisericesca pe seurtu pana in zilele noastre.

Sciinti naturale. Agronomia, Medicina populara.

Classa VII.

Theologia. Teologia dogmatica si morală, Pastorală.

Filosofia. Propedeutica, Psihologia si Logica.

Limba latina. Istoria literaturei latine. Traducere: Tacitu, Virgiliu, Oratius, Plaut, Terentiu, Cicerone.

Limba greaca. Istoria literaturei grecie. Traducere: Platon Aristofan, Teocrit si St. Grigorie al Nisiei.

Sciinti naturale. Agronomia, Medicina populara.

Classa II.

Religiune. Catheismulu dogmatic.

Limba romana. Eserciti in gramatica si scriere.

Limba latina. Formele cele mai rare si cele neregulate, sintasa concordanției si regulele principale ale sintacicei regimului. Esercici necurmate din limba romana in cea latina. Traducere: Fedru, Eutropie.

Istoria. Istoria Romanilor pana in timpul de facia.

Matematica. Algebra.

Istoria naturale. Zoologia, Botanica.

Desenul. Desenul cu mana libera.

Limbi moderne. Limba franceza si germana.

Classa III.

Religiune. Catheismul crestinu.

Limba romana. Eserciti in gramatica si scriere.

Limba latina. Sintacica concordanției si a regimului in tota intinderea. Eserciti necurmate din limba ro-

E) Programul pentru gimnasiu.

Classa I.

Religiune. Istoria vechilui si nouului Testamentu.

Limba romana. Eserciti in gramatica si scriere.

Limba latina. Gramatica limbii latine, formele ordinare regulate, regulele generale ale sintacsei. Eserciti necurmate din limba romana in cea latina. Traducere: Istoria sacra, testamentul nou.

Istoria. Istoria Romanilor pana la tractatele cu Turci.

Matematica. Aritmetica in tota intinderea.

Istoria naturala. Zoologia, Botanica.

Caligrafie.

Limba francesa si germana.

mana în cea latină. Traducere: Corneliu Nepote, Curtiu, Iustin.

Istoria. Istoria veche pana la fundarea Romei. Statistica Romanilor.

Matematica. Algebra, geometria plană.

Istoria naturală. Mineralogia și geologia.

Desenul. Desenul cu mana liberă după contemplarea obiectelor.

Limbii moderne. Limba franceză și germană.

Clasa IV.

Religiune. Morala Evangelica.

Limbă română. Gramatica.

Limbă latină. Sintactica totă și mai alesu usuiu modurilor.

Esercii necurmate din limba română cu latină. Tra-

duce: Salustiu, Liviu.

Limbă greacă. Gramatica limbii grece. Esercii din limba latină în cea greacă. Hristomatia de bucati usioare în limba greacă.

Istoria. Istoria veche de la fundarea Romei pana la cade-

rea imperiului din ocidentu.

Matematica. Stereometria și Trigonometria rectilină și sferică.

Istoria naturală. Elemente din Fisica, Hidrostatică, Geologia.

Desenul. Desenul linearu.

Limbii moderne. Limba franceză și germană.

Clasa V.

Limbă română. Retică.

Limbă latină. Anticitate, Prosodia, Metrica. Esercii: Ce-

sare, Ovid, Cicero.

Limbă greacă. Gramatica limbii grece cu toate regulele ei.

Esercii: Hristomatia de bucati din autorii clasici,

mai ales din Senophon Cyropaedia.

Istoria. Istoria evului mediu de la căderea imperiului de

ocidentu pana la pacea vesela.

Matematica. Repetituni generale cu aplicațiunea algebrei

la geometria.

Scienție naturală. Hidrostatică, Hidrostatica analitică.

Desenul. Desenul linear în unire cu geometria descriptivă.

Limbii moderne. Limba franceză și germană.

Clasa VI.

Limbă română. Literatura.

Limbă latină. Retică, Mitologia. Traducere: Lucreiu, Taciu, Cicero.

Limbă greacă. Gramatica limbii grece și a dialectelor, mai ales a celui Ionic. Esercii din limba latină în cea greacă etc. viceversa. Xenophon, Demosthenes, Herodotus, Homer Ilias.

Istoria. Istoria modernă.

Matematica. Teoria funcțiunilor, geometria analitică cu două dimensiuni.

Sciinție naturală. Fisica.

Desenul. Desenul linear în unire cu geometria descriptivă.

Limbii moderne. Limba franceză, germană și lată.

Clasa VII.

Filosofia. Propedeutica, Psihologia și Logica.

Limbă latină. Istoria literaturei latine. Traducere: Tacit, Virgil, Horatiu, Plaut, Terentiu, Cicero.

Limbă greacă. Istoria literaturei grece. Traducere: Plato (Fedru), Aristofan, Teocrit.

Statistica. Statistica universală.

Matematica. Geometria practică.

Scienție naturală. Astronomia și meteorologia.

Dăsemnul, Dăsemnul geodeticu.

Limbi moderne. Limba Italiana, franceza si germana.

Indată comunitatea

F) Instructiuni disciplinare pentru interne.

1. Toti elevii interni din gimnaziu vor fi datorii a se supune următorelor regule disciplinare, care se vor pune în lucrare de Pedagogi, Sef-Pedagogu, si Directorul Internatului.
2. Vor exista 2 sale de preparatiuni: In sala I-ia se vor prepara elevii din clasul I, II, III si IV; in sala a II-a se vor prepara elevii din clasa a V, VI si VII.
3. Toti elevii se vor scula la $4\frac{1}{2}$ oare de dimineță, se vor spala si îmbraca în întâi buna randuiala, condusi si privigheti fiindu de pedagogii si censorii respectivi, si vor intra în salele de studiu la 5 oare.
4. Îndată după intrarea în salele de studiu se vor zice rugaciunile în fie-care sala de catre unu elevu numit de pedagogu, după care se va face apelul nominalu de pedagogu, si apoi elevii se vor apuca de invatatura fara perdere de timpu.
5. În oarele de preparatiuni în genere elevii vor side fiecare la locul asemnatu de pedagogu, ne fiindu erătu nici unu din ei de a incomoda prin vorbe, prin miscare sau prin vîntu pe cialalti consolari. Elevii nu vor pute esi din sale de catu cu învoirea pedagogului, ne învoindu elu lipsirea din sala de catu a unui elevu odata, care nu va pute remane mai mult de 4 minute. Apelulu nominalu se repeată înainte de esire.
6. La $7\frac{1}{2}$ oare de dimineață elevii din sala I-a de preparatiune vor esire si doi cate doi, precedati de censori si urmati de pedagogii respectivi si vor merge cu buna randuiala în peșterilor; după esirea elevilor din sala I, vor esi cei din a II, pazindu totu aceiasi randuiala.
7. Dupa ce toti elevii se vor fi pusu la locurile lor în re-

factoriu, sef-pedagogul, în lipsa unui, din "pedagogi, va comanda tacere si elevul randuitu va zice rugaciunea, după savarsirea cariea se va lăua degiunul în linieste si tacere. Nicu unu elevu nu va pute adnce cu sine carti, caete si altele, nici va pute scrie sau ceti în refectoriu în timpulu degrijunului, pranzului si a cinei si nici dc a vorbi sau a se scula din locul seu, pe acestu tipu.

8. Dupa desavarsirea dejunului se va da semnulu de sculare si toti elevii vor esi din refectoriu, observadu regula cu care au intrat, si se vor duce în salele de preparatiune respectiva, de unde luindusi lucrurile trebuitoare pentru toate lectiunile antemeridiane, vor intra, la sunarea clopotelului în clasele iarasi doi cate doi, precedati de censori si urmati de pedagogii respectivi.

9. Timpul oareloru de clase fiindu în dispunerea Profesorilor, elevii vor avea se conforma întru totulu la cele prescrise lor de profesori, ne fiindule erătu a esi din clase în cursulu prelectiunilor.

10. La finitulu fie-cariea oare de clasa, elevii au voie se easa în ograda cu liniste si modestie, sub privilegerea censorilor respectivi, a unui pedagogu si a sef-pedagogului. Elevii care nu voru esi în ograda voru romane în clase, fiindule orpritu a se primbla cu sgonotu prin coridore. La 10 minute după esirea din clase se va suna un micu clopotel, la sunarea caruea elevii vor intra earasi în clasele respective în liniste si cu modestie.

11. Dupa finitul oareloru de clase, toti elevii esterni se vor duce pe la casele lor; ear internii se vor duce în respectivete lor repetitori spre a se prepara pentru lectiunile post-meridiane pana la sunarea clopotelului pentru pranzu, candu ei se vor duce în refectoriu cel mai tarzul 5 minute după tragedrea clopotelului. Întrandu în refectoriu elevii vor acea a pazi regula prescrisa pentru degiun.

12. Dupa finitul pranzului se va da semnulu de sculare

- si elevii esindu doi cate doi in buna randuieala se vor recrea pana la **2** oare. La **2** oare clopotelul va suna si elevii voru intra in salele de preparatiune spre a invata lecțiunile postmeridiane, ear de vi fi oare de clase vor lua tot lucrurile trebuite pentru prelectiunile postmeridiane si voru merge in clasele respective dupa regula prescrisa.
13. Dupa oarele de clase postmeridiane elevii esindu din clase vor merge cu liniste si cu modestie spre a se recrea o oara.
14. Dupa o oara va suna clopotelul si elevii vor intră in salele de preparatiune unde vor invalida pana la $8\frac{1}{2}$ oare.
15. La $8\frac{1}{2}$ oare va suna clopotelul pentru cina si elevii se vor duce la cina conformanduse regulelor prescrise la § 6; ei vor cina conformanduse § 7 si dupa finitulu cinei danduse semnul de scularie vor esi din refectoriu totu cu acea randuieala cu care au intratu, si se vor duce in salele de dormire ne mai fiindu ertatu de a mai remane in salele de preparatiune dupa finitulu cinei.
16. La $9\frac{1}{2}$ oare se va zice rugaciunea in salele de dormire de catra elevulu randuitu, si dupa zicerea rugaciunei va incela tota vorbirea, ne fiindu ertatu nimarui de a mai cesti, nici de a mai invata pentru ca fie-care elevu sa se pota odixni in liniște pana la $4\frac{1}{2}$ oare.
17. Nici unu elevu nu va pute lipsi din clase fara causa binecuvantata si fara stirea Directorului sau a Sef-Pedagogului. Asemenea din dormitorii, refectoriu si repetitorii.
18. Nici unui elevu nu este ertatu a supara pe altulu, cu atata mai putin al injura, al atingere sau al lovi prin vre un cipu.
19. Nici unui elevu nu este ertatu a supara pe vre unulu din servitorii sau implegatii Institutului, nici a se arata cu cea mai mica necuviinta inaintea pedagogitoru, profesorilor, a Directorului a Inspectorului sau a ori careia persone de ori celi gradu sau streina.
20. Tegaduirea adevarului de catra elevi, si sunarea voru avea influintia asupra notelor de studiu.

21. Elevii care strica ceva vor fi datori a repera lucru sau paguba facuta. Candu nu s'ar descoperi pre culpasu, va contribui intreaga clasa, dormitoriu, repetitoriu, sau refectoriu la reperare.
22. Eleviloru li este opritu de a tine sau a purta arne, bastone, vergi, sau alte obiecte oprite; eleviloru li este ertatu a tine numai cartile scolasice si vesmintele trebuite la tinea curantei si a imbracamintei loru. Elevii suntu datori catote lucrurile oprite se le depuna in mana valavului prin stirea pedagogitoru respectivi: si lucrurile totu aseminea le vor punea lua, numai candu se voru duce la vacanta cea mare. Elevii care nu vor depune lucrurile oprite, vor fi pedepsiti dupa § 32.
23. Elevilor li este opritu a merge la scaldatu, la tetru, la balmasce, la gradina publica, precum si la ori ce locu publicu fara parintii sau patronii loru, caci la din contra voru fi pedepsiti dupre § 32.
24. Eleviloru nu le este ertatu a sta pe fereste, sau la porta.
25. Fie-care elevu este datoriu asti tine striale si asternutulu curate si in regula, cumu si de a nu produce necuratenie prin dormitori, repetitorii, clase si sale; caci la din contra voru fi supusi pedepselor de la § 32.
26. Elevii nici nu vandu nici nu cumpara unii de la altii nimica. Lucrulu vandutu se va inapoi, ear elevii asemenea vor supune gradatul pedepselor, conformu § 32.
27. Elevii nu voru putea esi din Internatul subu nici unu pretestu afara de duminici si zilele de sarbatori prevazute prin asiezementulu scolariu, si atunci daca parintii sau reprezentatorii lor fi vor cere de la Directiune. Elevii care nu voru fi invatati bine, sau nu se voru fi purtati bine in cursulu septembriei voru fi opriti spre pedepsa de a esi duminicile din Intervatu. Eleviloru carora se invioeste esirea din internatul li se va da unu biletu de catra Directoru s. sief-pedagog.
28. Elevii carora li se va fi invioit esirea duminicie sau in zilele de serbatore voru fi datori se intre in aceiasi zi in

Internat, la 6 oare după amăzazi eara, vara la 8 ore; iar a ramane peste noapte nu va fi învoiu de catu în cauză de o anume cerere înscrisu de la parinti. La oarele citate se va trage clopotul și se va face apel nominalu, ear absentii vor părea clopotul și se va face apel nominalu, ear absentii vor părea drîtu esijei pentru Duminica urmatore. Elevii interni existi fapă învoire din internat, la 1 data se voru pune la încisore, la a 2-a încisore si înconosciintare catra parinti, la a 3-a se voru îndepărta.

29. Elevii care nu voru respecta, sau voru face obiectiune sau vor arata împotrivire catra superiori, voru fi cu aspirine pedepisiti, fara randu de pedeșne, după gravitate.

30. Salele de dormire voru sta încise de la 5 oare dimineața pana la $9\frac{1}{2}$ oare după amăzazi, afara de Sambata sara dupa 6 oare. Ceile se voru pastra de Pedagogi. Salele de preparatiune vor sta încise în timpulu oareloru de clase afara de oarele destinate pentru învățarea desemnului si caligrafie; si de la $9\frac{1}{2}$ ora pana a doua-zi ceile se voru pastra de Directoru sau **Sef-pedagog**.

31. În timpulu oareloru de clase neocupate de profesorii respectivi din vre o împrejurare oare-care, elevii voru sta în salele de clase în linisce, ei vor învăța cu buna randu de la pana se va suna clopotielul pentru recreatiune sau pentru întârziere în salele de preparatiuni.

32. Elevii care nu se voru conforma acestoru regule disciplinare voru fi pedepisiti la întâia abatere prin mustare personala, la a doua abatere prin oprirea de la masa comună danădusa pane si apa; la a treia abatere prin mustareea în publicu; la a patra abatere prin oprirea de la masa si tinerea în pictore în refectoriu în ființa conscolariilor sei; la a cincea abatere prin încisore; la a săsa abatere prin încisore si scriere la parinti; la a septea priu depararea vremelnică; la a opta prin depararea definitiva din internat. Ear pentru decliuri grue pedepsele se voru aplica fara randu, după greutatea cazului.

33. Elevilor nu este etatu de a se întâlni în Internat cu persoane straine sau cu interni fara stirea Directorului sau a sef-peagogului. Elevii se voru putea întâlni cu parintii, patruții loru, cu persoane strene si esterni numai în sala destinata, fatia fiindu si pedagogulu de serviciu, si acăsta numai în timpulu recreatiunei.

34. Elevilor nu este etatu de a duce în Internat obiecte de mancare sau de alte soturi fara de stirea directorului, a sef-peagogului, sau a pedagogului de serviciu.

35. Duminica si în zilele de sărbători recunoscute de a-siezemantulu scolaru se voru pazi următoarele :

La sunarea clopotielului toti elevi voru trebui a merge înbraçati curat, în respectivele loru repetitori, unde pedagogii de serviciu fatia fiindu si sef-peagogulu vor face apelul nominalu. Dupa care apoi sef-peagogulu va constata curațenia îmbrăcămintei loru. Fundu tôte aceste împlinite, la semnul cuvenit toti elevii împreuna cu pedagogii voru merge la biserica, pastrandu totu aceiasi regula ca si la mergerea la masa, adca mai întâiu **Sectia I**-a precedata de ai sei doi censori si urmata de 2 pedagogi, apoi sectia II-a si a III-a; totu-déuna însa elevii voru merge cate doi în biserică. Elevii voru astăta cu tota buna-cuvintia si umilintia, ei nu voru fi îngaduiți a da ocaziune la nici unu felu de neorandumala, nu voru ave voie a se uită în urmale, nici a conversa unul cu altul, nici a se asizea în strane, ci voru trebui numai se asculte sf. rugaciuni si ceilor ce se facu în biserică pana la sfarsitul lîurglei. Nu mai elevii bolnavi în spitalu voru fi îngaduiți a nu merge la biserică, ear nu si acei ce aru preteasta ca nu au străinătatea de bune, pentru ca înaintea lui D-zeu ruga ca cea sincera a sergemanului este totu asia de bine primita ca si ruga bogatului.

La esirea din biserică elevii voru intra în respectivele loru repedeitori unde voru accepta pana se va da semnul, după care apoi voru merge spre a lua degiunul, pazindu pururea cele

prescrise în acăsta. Elevii care nu voru merge la biserică la sennulu datu, nu voru pute iua degiunul nici voru pute esi în acea zi din Institutu.

Ramasia zilei de serbatore pana la 5 iarna, vara pana la 8 oare după masa, elevii care voru merita a merge a casa la parinti cerându'si voe de la sief-pedagogu voru pute a se îndepărta, fusa voru ave îngrijire ca în acea zi la 5, și vara la 8 oare după amăza-zii nesimtiti sa se întorne în institutu. Elelevii cei remasă în Institutu voru pute a se recrea prin repetitorele loru, sau îngaduindu timpulu, voru esi vara la primblare la campu, insă totu-déuna sub privigerea a doi pedagogi, De la acăsta îndatorire nici unu elevu remasă în Institutu nu va pute a se substrage si a merge aiurea la primblare. Dupa amăza-zii elevii voru merge toti la primblare cu pedagogii respectivi în doue sectiuni; întorcanduse de la primblare elevii la 5 oare, voru intra în repetitorii și voru prepara lectiunile si temile pentru a doua-zi.

6) Lista Stipendistilor de la scoalele din strainatate.

1. A. C. Vasiliu, la Metz pentru Studiul Artei militare cu aplicatiune la geniu de la 1 Septembrie 1856, în urmarea resolutiunei domnesci asupra mijlocirei Ministerului de Resbel.

2. L. Negruțu, la Halle pentru studiul Medicinei, de la 2 Aprilie 1852, în urmarea resolutiunei domnesci asupra cerrei parintiloru si votulu Camerei din 1860.

3. I. Negruțu, la Berlin pentru studiul dreptului de la 2 Aprilie 1852, în urmarea resolutiunei domnesci asupra cerrei parintiloru si votulu Camerei din 1860.

4. A. Odescu, la Paris pentru studiul Literaturei eline si latine de la 10 Octombrie 1859, în urmarea resolutiunei Cons. Ministr. încuvintătoare a Cons. Ministr. asupra recomandării Cons. Ministr. de la 10 Octombrie 1859, în urmarea resolutiei încuvintătoare a Cons. Ministr. asupra recomand. Cons. scolar.

5. G. Cernatescu, la Paris pentru studiul Minerelor de la 10 Octombrie 1859, în urmarea resolutiei încuvintătoare a Cons. Ministr. asupra recomand. Cons. scolar.

6. P. Poni, la Paris pentru studiul Scintielor Naturale de la 10 Octombrie 1859, în urmarea resol. încuvintătoare a Cons. Ministr. asupra recomand. Cons. scolar.

7. C. Codrescu, la Paris pentru studiul Scintielor naturale de la 10 Octombrie 1859, în urmarea resol. încuvintătoare a Cons. Ministr. asupra recomand. Cons. scolar.

8. I. Ciurea, la Paris pentru studiul Medicinei, la 10 Octombrie 1859, în urmarea încuvintării Cons. Ministr. a-

A. C. Vasiliu, la Metz pentru Studiul Artei militare cu aplicatiune la geniu de la 1 Septembrie 1856, în urmarea resolutiunei domnesci asupra mijlocirei Ministerului de Resbel.

10. Gr. Cobulescu, la Paris pentru studiul Scintielor naturale de la 10 Octombrie 1859, în urmarea resol. încuvintătoare a Cons. Ministr. asupra recomand. Cons. scolar.

11. C. Codrescu, la Paris pentru studiul Medicinei cu aplicatiune pentru alienati de la 10 Octombrie 1859, în urmarea încuvintării Cons. Ministr. asupra cerrei lui.

12. I. Ciurea, la Paris pentru studiul Medicinei, la 10 Octombrie 1859, în urmarea încuvintării Cons. Ministr. a-

13. Gr. Bosie, la Paris pentru studiul dreptului la 10 Octombrie 1859, în urmarea încuvintării Cons. Ministr. a-

supra cerrei sale.

14. *P. Donici*, la Paris fără destinație de studiu la 1 Iulie, 1860, în urmarea votului Camerei.
15. *N. Donici*, la Paris fără destinație studiului la 1 Iulie, 1860, în urmarea votului Camerei.
16. *A. Teodori*, la Bonn pentru studiul Jurisprudentiei la 1 Iulie 1860, în urmarea Votului Camerei.
17. *T. Teodori*, la Carlsruhe pentru studiul politehnic la 1 Iulie 1860, în urmarea Votului Camerei.
18. *I. Parloiu*, la Assafenburg pentru studiul de Forestieră la 1 Septembrie 1860, în urmarea încuvintării Cons. Ministerului Ministerului asupra cererii sale.
19. *G. Gavrilescu*, la Assafenburg pentru studiul de Forestieră la 1 Septembrie 1860, în urmarea încuvintării Cons. Ministerului asupra cererii sale.
20. *P. Borsiu*, la Turin pentru studiul dreptului, la 1 Septembrie 1860, în urmarea votului Camerei.
21. *G. Al. Urechia*, la Turin pentru studiul dreptului, la 1 Septembrie 1860, în urmarea încuvintării Ministerului, asupra cererii sale.
22. *R. Scriban*, la Turin pentru studiul dreptului, la 1 Septembrie 1860, în urmarea încuvintării Ministerului, asupra cererii sale.
23. *G. Rosiu*, la Turin pentru studiul de Arhitectura, la 1 Septembrie 1860, în urmarea încuvintării Ministerului, asupra cererii sale.
24. *I. Mortișiu*, la Turin, pentru studiul de Literatură, la 1 Septembrie 1860, în urmarea încuvintării Ministerului, asupra cererii sale.
25. *N. Dabija*, la Metz pentru studiul artei militare, la 1 Ianuarie 1860, în urmarea votului Camerei.
26. *D. Chinez*, la Metz pentru studiul artei militare la 10 Octombrie 1859, în urmarea încuvintării Cons. Ministerului.
27. *D. Ullea*, la Paris pentru studiul Medicinei la 10 Octombrie 1859, în urmarea încuvintării Cons. Ministerului.

28. *A. Agapie*, la Paris pentru studiul Medicinei la 1 Sept. 1855, în urmarea încuvintării Cons. Ministerului.
29. *D. Duca*, la Paris, pentru studiul Matematicilor, Sept. 1861, în urmarea încuvintării Cons. Ministerului.
30. *A. Siendre*, la Berlin pentru studiul dreptului, Sept. 1861, în urmarea încuvintării Cons. Ministerului.
31. *Gr. Bosie*, la Munic, pentru studiul Politecnic, Sept. 1861, în urmarea încuvintării Cons. Ministerului.
32. *N. Grigorescu*, la Paris, pentru studiul Picturii, Sept. 1861, în urmarea încuvintării Cons. Ministerului.

III) Programul Cursurilor din Facultăți.

A) FACULTATE JURIDICA.

- Anul I.* Istoria dreptului Român. Dreptul natural. Dreptul general, Dreptul penal, Procedura penale.
- Anul II.* Dreptul civil. Pandectele dreptului Roman. Dreptul comercial. Procedura civilă.
- Anul III.* Dreptul civil. Dreptul public al Romanilor. Dreptul constitutional. Economia politică. Finanțele. Dreptul administrativ.

B) FACULTATE FILOSOFICA.

Sectiunea I.

- Anul I.* Metafizica și Elica. Literatura. Istoria universale.
- Anul II.* Padagogia și Istoria Filosofiei. Literatura.

Sectiunea II.

- Anul I.* Analisul superior. Calculul diferențial și integral.

Geometria descriptivă. Trigonometria sferică. Geometria analitică cu trei dimensiuni. Fizica.

Anul II. Geodesia. Chemia. Geometria descriptivă. Mecanica.

CURS DE C) FACULTATE TEOLOGICA.

Anul I. Archeologia biblica. Introducerea în cartile vechiului

Asiedimentu. Istoria bisericește. Limba evreiasca si esegesa.

Anul II. Introducerea în cartile nouului asiedimentu. Teologia dogmatică fundamentală. Dreptul canonici.

TABLOU STATISTICU

de starea Scăcolorù Publice la 1. Ianuarie 1862.

I. Scăcolle Satești.

Nº. curentu	Numele scăcolor.	Nº. elevilor.	Profesorilor.	Cursurile ce au absolvit.	
				18.	28.
1	Sinești	—	Vasile Ciornel	Necula Negrescu	Curs. preparand.
2	Ezareni	—	—	A. Hancu	Curs. senior. inferior.
3	Zegavia	—	D. Irimescu	—	Curs. preparand. Vasilian.
4	Cepiniția	—	C. Galin	—	—
5	Poiana Lungă	30.	C. Nicu	—	—
6	Cosiula	15.	G. Tomoziu	—	—
7	Micilintii	10.	—	—	—
8	Zamostia	40.	G. Grumuziu	—	—
9	Paltinișu	32.	G. Bobescu	—	—
10	Boroja	56.	C. Bondrescu	—	—
11	Harmanesci	45.	D. Dascălescu	—	—
12	Radușeni	73.	Pr. G. Lateșu	—	—
13	Bogdanesci	19.	N. Cartianescu	—	—
14	Preutesti	—	V. Vacantu	—	—
15	Boreș	30.	C. Chirita	—	—
16	Cordareni	13.	I. Raducanescu	—	—
17	Sabasa	47.	Ilie Mironescu	—	—
18	Gruiaști	22.	D. Motocu	—	—
19	Gosmanii	41.	Pr. I. Ionescu	—	—
20	Bicadul	13.	C. Istrati	Curs. seminar. inferior.	Curs. preparand. Vasilian.
21	Piprigni	42.	C. Mihăilescu	—	—
22	Galu	49.	D. Dascalescu	—	—
23	Terpesii	40.	Pr. I. Zaharescu	—	—
24	Agapia	15.	C. Panaiteșcu	—	—
25	Pangaraii	36.	Diac. I. Rocsia	—	—
26	Varatiu	28.	Ic. G. C. Rescu	—	—
27	Turturcestii	Diac. I. Tritan	—	—	—

Judecătări și înțelegeri între Orașul și Comunitatea Română
și între Comunitatea Română și Comunitatea Greco-Ortodoxă
și între Comunitatea Greco-Ortodoxă și Comunitatea Română

Nº. curentu.	Numele Scoalelor.	Numele elevilor.	Numele claselor.	Cursurile ce au absolvită.	
	Profesorilor.	Profesorilor.	Profesorilor.	Cursurile ce au absolvită.	
41	Vasluiu Vrancea	3 110	3 4	G. Dunbrava G. Chirosocoleo I. Jijie Costole D. Solescu	Gymnas. infer. in Lassi. Gymnas. in București Curs. infer. in Socola. Curs. seminar. in Socola.
42	Cahulu	64	2	I. Semanca Vacantu	Gymnas. infer. in Lassi.
43	M. Némentului	72	3 4	N. Damu V. Cucu D. Teodorescu I. Brădu	Curs. infer. in Socola. Curs. prim. si pedag. in Lassi. Curs. seminar. in Socola. Idem.
44	Scoala de Arte	1	1	L. Gaburu G. Grigorescu D. Teodorescu A. Branca	Curs. infer. in Socola. Idem. Curs. seminar. in Socola. Idem.
45	Cursulu pre-parandal Vasiliu (Trei-le-ratti in Lassi.)	34	1	Director Inst. si profes. Doctor. A. Velini.	Filos. si literatura in Viena. Filos. si literatura in Viena.

III. Scoalele primarie de fete.

Nº. curentu.	Numele Scoalelor.	Nº. elevilor.	Nº. claselor.	Numele Profesorilor.	Cursurile ce au absolvită.
	Scaloelor.	elevilor.	claselor.	Profesorilor.	Cursurile ce au absolvită.
1	Belicu	54	2	Elena Duca V. Pruna Vacantu	Trei clase cent. de fete Lassi. Cursul primar in Berisl.
2	Podul-jungu	92	1	C. Vasiliu prov. Savasta Login	Curs. scoalei de fete in Lassi. Idem.
3	Paturari	68	1 3	Ana Popovici Ana Gavrilescu Agl. Calimanéuu Maria Costinu Savast. Tautu Prof. Giurcanesc	" " " " " " " "
4	Sararie	81	2	I. Stefanescu T. Popescu Zanfir Liveschi Erosina Balacén E. Vasiliu Zoin Paunu	Cursurile semin. inferioru Cursurile primarie. La scoala centrala in Lassi, Idem.
5	Berladu	167	1	1 2 3 Efroasia Liveschi Erosina Balacén E. Vasiliu	Curs. centralu in Lassi.
6	Botoseni	91	1 2 3	1 2 3 Otelia Viñeru Vacantu Elena Neculae Ara Dobrea Petru Dobrea Maria Viñeru Vacantu	Curs. infer. centralu in Lassi. Curs. scol. centrale in Lassi. Gymnas. infer. in Lassi.
7	Bacau	87	1	M. Constantinesca	Curs. centralu in Lassi.
8	Dorohoiu	48	1 2	1 2 Sofia Stamati Efroasia Stamati Vacantu	Curs. centralu in Lassi.
9	Focșeni	117	1 2 3	1 2 3 Sofia Stamati Efroasia Stamati Vacantu	Curs. centralu in Lassi. Idem.
10	Folticeni	66	1 2	1 2 3 D-ra Varticen Varvara Filipovici P. Vi. Grigorescu	Curs. centralu in Lassi. Idem.
11	Galati I.	108	1 2 3	1 2 3 M. Flătești P. St. Platavescu Suplita de pr. IV.	Curs. semin. in Lassi. Curs. centralu in Lassi. Curs. seminar. din Socola.
12	Galati II.	75	1 2	1 2 3 G. Mitrofanu Safta Fotescă Vacantu	Curs. centralu in Lassi. Semin. inferioru din Husi. Curs. centralu in Lassi.
13	Husi	92	1 2	1 2 3 Agrip Gavrilescă Aglaea Marienesc Suplenta de pr. II.	Curs. centralu in Lassi. Idem.
14	Niamțiu	27	1 2	1 2 3 Fr. Grigorescu Smaran. Grigoriu Vacantu	Curs. centralu in Lassi. Idem.
15	Odobesti	25	1	Maria Neculan	Curs. centralu in Lassi.

Numele scolelor. Nr. elevilor.	Numele Profesorilor si catedrele lor.	Cursurile ce au absolvit u.	Numele Scolelor. Nr. elevilor.	Numele Profesorilor si catedrele lor.	Cursurile ce au absolvit u.
Semin. din Socola	D. D. Stibei muzica vocala b) Cur slu superioru Par. Innocenti intr. in teo. st. scrip. D. Stoica latina cu $\frac{1}{2}$ onorariu D. Erbiceanu elina D. I. Mandinescu ist. laica si eccl. D. Basero medicina populara D. V. Chirnischii fizica si agron. Pat. Ieroninu achizit. erm. si pas. Arh. Fil. Scriban teo. dog. si mor. D. A. Scriban liter. si retorica P. N. Scriban Rectore Latina si romana (vacanta)	Curs. Semin. din Socola. Curs. semin. din Socola, Semin. Socola si filos. in Atena, Sciunile camerale in Petersburg, Medicina in Paris. Curs. gimnasiatu in Lassi. Curs. semin. din Socola.	Gimna. din Lassi.	b) Cursulu superioru D. Stoica latina si romana D. Micle sciunile naturale N. Ionescu ist., geog. si statist. D. Popu matematica. Par. Clementi elina. D. Emilieanu geom. descriptiva Lit. romana suplimenta de D. V. Aleandrescu D. Maghiarne franceza Incepuri de filosofie fara ono- rariu de D. Doc. Sim. Barnutiu D. G. Petrescu Director	Curs. fil. sjur. la univer. de Pesta. Semin. Soc. lecen. in litere la Atena.
Sem. M Niamt.	D. Ios. Georgianu religiu. si fran. Gimna. din Bo- toseni	Curs. gimnas. in Lassi.	62 V. Paulini latina si romana Ist. naturala (vacanta) Religiunea M. Moisiu D. Metey franceza (provis.) Matemat. I. Blundul (provis.) Ist. si geog. D. G. Tiulescu Gern. D. Voidec (Carl. eduard)	Gimnas. si filosofiea in Cernauti. Curs. infer. din Socola. Curs. normale in Montelieuard. Curs. gimnas. in Lassi.	
	66 Gimna. de Bar- ladu	Curs. fil. si teol. in Agram si Pesta.	D. Varfolomei matematica D. Popescu latina si romana Ist. naturala vacanta Religiunea Par. I. Carpu C. Braunu celig. si desem. (prov) D. Pagano francesa (provis.) Italiana (suplin. de D. Pagano) D. Chenciu ist., geog. si statis. Germana D. Valneu Elina D. Atanasiade	Curs. gim. si jurid. in Lassi. Curs. gim. si filos. din Cluju. Curs. semin. din Socola. Curs. gimn. si real. in Stockholm Gimm. in Messina filos. in Palermo. Curs. gimnasiat. in Lassi. Gimm. si pedag. in Viena.	
311 Gimna. de Iasi.	a) Cursulu inferioru Z. Columbu romana si latina Gr. Cehopeceseu ist. naturala I. Pangrazi matematica Pr. G. Ionescu religiunea Partheni Antoniu catal. si desem. L. Jordana franceza C. Chirnischii ist., geog si statis. D. Maisnera Germaniana D. Ademolo italiana Gymnastica D. Sururis Pedagogia D. Velini Duo prof. penuria esp. a II a cl. 1 DD. Proca si Nicorescu	In scoliile satesci 1. In scoliile satesci II. " primarie de baieti III. " " " " " primarie de fete IV. " " " " " secundarie V. VI. " " " " facultative (aproximativ.)	Nº. Scolei. Profes. Nº. elevilor. 67 1643. 45 5131. 24 1678. 10 941. 4 207. 9600. 35 1000. 11 1000. 24 400.	b.) Scoalele comunale si private. In scoliile coloniale din Beserabia In scoliile comunale, Armen. Evr. & } In pensionatele private } 12,000.	

SUMARIU GENERAL DE NUMERUL ELEVILOR.

a.) Scoalele publice ale Statului.	Nº. Scolei.	Nº. Profes.	Nº. elevilor.
I. In scoliile satesci	67	67	1643.
II. " " primarie de baieti	45	180	5131.
III. " " " " " primarie de fete	24	72	1678.
IV. " " " " " secundarie	10	100	941.
V. VI. " " " " facultative (aproximativ.)	4	28	207.
			9600.
			35
			50
			11
			24
			400.
			12,000.

V. Universitatea.

Numele Secolelor. Nr. elevelor	Numele Profesorilor si catedrele lor.	Cursurile ce au absolvit.
Facult. filosof. tsec. I.	Fil. D. Barnutiu Litteratura V. Aleșandrescu Istoria (vacanta)	Dr. în drept. în Univ din Padua. Licenc. în litere din Paris.
Facult. filosof. sect. II.	D. Calinescu analistul superioru D. Emilian geometr. descriptiva D. Popu g-eometria sférica D. Nicle fizica	Lic. în filos. din Univ. de Liège. Universitatea din Viena.
Facult. juridic.	* D. Suciu dreptul Română D. Barnutiu dreptulu grădinaru D. Teodori dreptulu penalu D. Manzești dreptulu civilu	Dr. în drept. Univ din Viena. Dr. în drept. Univ din Padua. Dr. în drept. Univ. din München. Lic. în drept. Univ. din Paris.
Facult. teolog.	.Dr. publ. si cons. sup. D. Barnutiu Dr. conser. supl. pr. D. Petrescu Ar. Fil. Scribanu archio biblica Ar. V. Suhopanu ist. bisericeșta Limb. Ebraica (vacanta)	Lic. în drept. Univ din Paris. Dr. în drept. Univ din Berlin. Ginn. si leg. Iassi, teol. Chiev.
VI. Arte si meserii.		
Scocala de mun- zica.	63 D. F. Caudella Directore D. E. Golțea solfegiu și canto D. G. Burduza muzica vocală	Conservatorul de Viena. " " de Nepoli. Iassi sub profes. P. Hette.
Scocala de mes.	D. Vinivan piano D. Gio. pentru piano D. E. Caud. la violon D. Adamovici direct. provizoriu	Conservatorul de Praga. Curs. privatu în Leimberg. Paris sub Viexusteimp. Gymnasul din ibid.
Muzeul de pict.	56 D. Hofmanu prof. de des. si dir. a D. Panaiteano directoru D. Silleru adjuntu	" " din Heidelberg.
Biblio- tica.	D. Hajtan biblioticiaru D. Palade adjunte	Academie Munich. " " Venetia. Universitatea din Harcov. Gymnasul din Iassi.

Cifrele in tablone sa gasesc asiedate intocmai dupre catalogele lunare, semestrale si alte comunicate de deosebitele asedeminte scolare si pastrate in arhivele centrale. Prin urmare ori ce nepotriviri, neindepliniri sau lipse privesc numai pe directiunile locale care nu au intieles, au negles sau nu au putut a le completeaza, cu toate lamuririle si starurintile administratiunei centrale dupre lucrariile ce se pot constata in dossarele respective. In colonale de statistica generale nepotrivirea suntei totale de la colona religiunie cu acea de la alta colona se vede provenita numai din neintelegererea cu care administrativele locale de la unele scoli au proces la clasarea acelor categorii. In colonale de fluctuatune lipsa de cifre la unele scoli pentru lunitile de ianuarie din neintelegererea cu care cursurile s-au inceputu mai terdii din cauza recentei lor infinitier si instalari sau alte impreguiurari; iar pentru lunitile mai de pe la mijloc provine numai din aceea ca directiunile locale au negles trimiterea catalogelor pe acele luni. Consiliul scolar pastratorul acestor documente au negles de asemene revizuirea si timerea lor in deplina si complecta regule, aceste lipsuri fac ca nici s'a putut aduna sumele totale de desuptul colonelor si lucrarea de facia, ca cea mai intai in ramul acesta, este in nevoie a nu pute presinta tota esactitatea ceruta de o buna statistica. Prin insusi aceasta inse ea va fi negresit un indemn pentru toti carii se cuvine de a nu lasa si pentru viitor ca tocmai scolele se se prezinte cu asemene lipsuri in statistica generale a Statului, unde esactitatea si precisiunea sunt cerute pentru buna cunostere si coordanare a lucrului publicu.

Melidon.

REGISTRAREA POPULATII DIN ROMANIA

STATISTICA GENERALA A POPULATII

N. curentr. Districtulu.
SCOALEI.

Locul

Religiea.

Nationalitatea.

PANZAM

Vaccina.

Septembrie.

Octombrie.

Noemvrie.

Decembrie.

N. curentr.	Districtulu.	Locul	Religiea.	Nationalitatea.	PANZAM	Conditioni Sociale.	Vaccina.	Septembrie.	Octombrie.	Noemvrie.	Decembrie.
		SCOALEI.	Ortodoxi.	Armeni.	Catolici.	Israeliti.	Diverse.	I.	II.	III.	Total.
			Armeni.	Evrei.	Greci.	Slavi.	Romanii.	Baet. Fete.	Baet. Fete.	Baet. Fete.	Total.
38		Grassi.	24	—	—	—	6	10	8	33	—
39		Budești.	30	—	—	—	24	—	14	—	—
40	Neamțiu.	Sacatușesci.	28	—	—	—	7	16	15	—	—
41		Rusii.	21	—	—	—	8	8	10	—	—
42		Rechilenii.	3	—	—	1	21	2	7	5	30
43	Romania.	Geraesci.	25	2	—	—	3	12	4	2	—
44		Cotul Vameșiu	23	—	—	—	1	1	2	1	—
45		Pădeshti.	12	—	—	—	7	16	4	—	—
46	Romania.	Mogosesci.	20	—	—	—	2	11	7	—	—
47		Negreesci.	25	—	—	—	25	—	—	—	—
48		Dofesti.	8	—	—	—	8	12	9	2	—
49	Bacau.	Bogdani.	68	—	—	—	68	—	—	2	—
50		Nanești.	30	—	—	—	30	—	2	14	40
51		Luncanii.	35	—	—	—	35	—	9	12	25
52		Pustiana.	10	34	—	—	10	26	8	2	32
53		Tripesi.	30	—	—	—	30	4	13	—	37
54		Bratesiu.	10	—	—	—	10	5	3	—	—
55		Harsasei.	15	—	—	—	15	—	1	9	—
56	Falciu.	Covurlui.	32	—	—	—	8	17	7	2	—
57		Stanilesei.	31	—	—	—	14	7	9	1	—
58		Valenii.	11	—	—	—	11	4	7	—	—
59		Bunesii.	—	—	—	—	22	7	33	1	—
60	Falciu.	Crișeni.	62	1	—	—	2	2	3	2	—
61		Scoposeni.	9	—	—	—	62	1	—	2	—
62	T. Vasl.	Lipova.	39	—	—	—	1	18	27	3	—
63		Rafale.	6	—	—	—	3	6	8	7	—
64		Ogoesci.	6	—	—	—	1	2	3	—	—
65		Costuleni.	24	—	—	—	6	7	6	—	—

STATISTICA GENERALA A ELEVILOR

Scoleloru din jurisdicția comitetului de inspecție alu scolelor coloniale pentru anul 1861.

N ^o curentu.	LOCUL SCOALEI.	Satul scolașe generale a elevilor.				ETATE PANA LA ANI.	Conditioni Sociale.	Vaccina.	
		Religiunea.		Naționalitatea.					
1	BOLGRADU.	Ortodoxi.	Catolici.	Armeni.	Diverse.	Romani.	Bulgari.	Slavi.	
2	Scăla centrală.	59	—	—	—	2	57	—	59
3	” I. de baeti.	114	—	—	—	2	109	3	30
4	” II. de fete ”	42	—	—	—	—	42	—	103
5	Tabacu .	57	—	—	—	4	53	—	11
6	Congazu .	6	—	—	—	1	5	—	42
7	Caracuru .	22	—	—	—	2	20	—	57
8	Vaisau .	20	—	—	—	20	—	1	6
9	Banova .	18	—	—	—	18	—	8	14
10	Fotâna diniloru .	36	—	—	—	36	—	10	20
11	Lichirichitaiau .	13	—	—	—	13	—	9	18
12	Starotroénu .	25	—	—	—	25	—	9	36
13	Enichioiu .	9	—	—	—	1	8	4	13
14	Erdecu-burnu.	—	—	—	—	—	—	—	25
15	Doluchioi .	25	—	—	—	24	—	4	5
16	Babeli .	37	—	—	—	37	—	5	9
17	Cairaclia .	10	—	—	—	10	—	4	22
18	Dermendere .	—	—	—	—	—	—	6	3
19	Tasibunaru .	33	—	—	—	33	—	4	25
20	Cesime varuita .	26	—	—	—	26	—	20	30
21	Volcanesci .	42	—	—	—	2	40	—	30
22	Colibasi .	30	—	—	—	26	1	1	26
23	Valeni .	24	—	—	—	21	—	13	16
24	Slobodia .	22	—	—	—	20	—	13	22
25	Hagi-Abdulah .	18	—	—	—	18	—	6	18
26	Cesimechioi .	52	—	—	—	50	1	1	52
27	Curciu .	—	—	—	—	—	—	—	52
28	Cartalu .	22	—	—	—	20	2	—	22
29	Barta .	—	—	—	—	—	—	—	22
30	Frecatiei .	20	—	—	—	17	3	8	20
31	Caragaciu .	12	—	—	—	12	—	6	12
32	Bolboea .	—	—	—	—	—	—	—	—
33	Imputita .	—	—	—	—	—	—	—	—
DOMENII AI STATUULU		—	—	—	—	—	—	—	—
34	Cara-mahmetu.	—	—	—	—	—	—	—	—
35	Hagi-Curda .	—	—	—	—	—	—	—	—
794	—	—	—	—	—	174611	5	3	1
						155443	185	11	7
						99536	14	35	7
						10650	144	10	12
						144	794		

NUMELE SCOALEI.

	1850—51	1851—52	1852—53	1853—54	1854—55	1855—56	1856—57	1857—58	1858—59	1859—60	1860—61
I. SCOALE PRIMARE.											
a) BAETI.	Frequent.	Absolvit.	Frequent.								
Tatarasi I.	79	3	78	3	105	4	105	3	135	6	140
Folticeni . . .	64	6	75	4	73	8	117	6	128	2	138
Mihaileni . . .	57	—	—	—	—	—	—	53	—	—	58
Neanțiu . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Focșenii. . .	90	15	132	2	130	16	138	12	95	8	86
Berlad . . .	89	10	97	1	155	6	96	6	175	8	219
T. Frumos . . .	66	3	49	5	56	6	58	6	59	5	75
Cahul . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Galati I. . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Husi . . .	163	5	178	3	171	3	170	6	206	6	198
Bacău I. . .	106	—	96	—	112	2	116	6	112	6	118
” II. . .	73	—	86	—	92	—	74	—	69	5	74
Dorohoiu . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ismail . . .	170	8	155	2	131	2	151	2	151	5	135
Botoseni . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Panciu . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Odobesti . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vrancea. . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Peatra I. . .	91	—	105	—	115	10	112	—	—	—	—
” II. . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
” III. . .	24	17	24	4	45	10	22	12	29	14	22
Tecuci . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vaslui . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Chilia . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Trei Ierarhi . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ilvertia . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Herleu . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
b) FETE.											
Podul-Lung . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Neanțiu . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Focșanii. . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Borlind . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
T. Frumos . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

NUMELE SCOALEI.

	1850—51	1851—52	1852—53	1853—54	1854—55	1855—56	1856—57	1857—58	1858—59	1859—60	1860—61
Galati I.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
” II.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Husi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ismail	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Botosani	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Odobesci	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Petra	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tecuci	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vaslui	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bacau	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
SCOLI SECUNDARIE.											
Semin. Husi	—	—	—	—	—	—	70	—	35	—	58
” Roman	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
” Socola.	70	2	86	3	74	34	83	24	100	13	169
Ghlin. Berlad.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23
” Botoseni	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27
” din Iassi	—	—	77	—	148	—	148	—	134	—	159
Inst. Vasilian	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Nota generale. Rubricile deserte de la inceputu insemenaza ca scola nu se gasia intitulata sau nu functiona in acei ani; rubricile deserte de absolviti arata ca scola nu s'au gasit pentru acel an, completata cu cursul deplin pentru absolvire.